

Universitair Centrum voor
Ontwikkelingssamenwerking

Programma 2017-2021

ter medefinanciering ingediend bij DGD

“Studenten van het Vlaamse hoger onderwijs dragen als bewuste wereldburgers bij aan duurzame ontwikkeling voor het Zuiden”

Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (UCOS vzw)

Maatschappelijke zetel: Pleinlaan 2 – 1050 Brussel

Adres van het secretariaat en postadres: Karel Van Miert Gebouw – Pleinlaan 5 – 1050 Brussel

Website: www.ucos.be

E-mail: contact@ucos.be

Coördinator: Frank Verstraeten

E-mail: Frank.Verstraeten@ucos.be

Telefoon: 02 614 81 65

GSM: 0497 89 39 90

Inhoudsopgave

Lijst van gebruikte afkortingen.....	4
A. DEEL I: ALGEMEENHEDEN	6
I. Algemene fiche van het programma	6
II. Beschrijving van de verwachte resultaten (outcomes) van het programma	7
III. Budget van het programma.....	8
1. T1 – Algemeen budget van het programma.....	8
2. T2 – Budget van de beheerskosten	11
B. DEEL II: VOORSTELLING VAN HET PROGRAMMA PER LAND	12
I. België	12
1. Landfiche	12
2. Lijst van de partners en betrokken partijen die gekend zijn op het moment van de aanvraag 14	
3. Veranderingstheorie.....	14
3.1. Contextanalyse	14
3.1.1. GCA Noord.....	14
3.1.2. Analyse van de actoren	15
3.1.3. Analyse van de thema's.....	21
3.2. Algemene doelstelling.....	25
3.3. Weg naar verandering.....	25
3.3.1. Narratief	25
3.3.2. Schematisch.....	28
3.4. Hypothesen	29
3.4.1. Deelname aan de activiteiten.....	29
3.4.2. Bereiken van de resultaten	31
3.4.3. Specifieke en algemene doelstelling	32
3.5. Agogische aanpak.....	33
3.6. Beschrijving van de activiteiten.....	34
3.6.1. Vormingen over wereldburgerschap (1.1)	34
3.6.2. Omkadering voor studenten die naar het Zuiden gaan (1.2).....	35
3.6.3. Omkadering voor studenten uit het Zuiden (1.3)	36
3.6.4. Seminars, lezingen en debatten over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit (2.1) 36	
3.6.5. Werksessies op maat over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit (2.2).....	37
3.6.6. Studentenprojecten rond gender en seksuele en reproductieve rechten (3.1)	38

3.6.7.	Digitale ondersteuning voor studenten, docenten en medewerkers internationalisering (4.1).....	39
3.7.	Monitoring en evaluatie.....	41
3.7.1.	Bepaling van de indicatoren.....	41
3.7.2.	Proces monitoring en gegevensregistratie.....	42
3.7.3.	Semestriële evaluatie- en planningsdagen.....	43
3.7.4.	Tussentijdse en eindevaluatie van het programma.....	43
4.	Analyse van de risico's.....	44
5.	Opvolging van de aanbevelingen in het kader van de Strategische Dialoog, verbonden met het GSK België.....	45
6.	SD 1.....	47
6.1.	Fiche SD 1.....	47
6.2.	Beschrijving van de resultaten Specifieke Doelstelling 1.....	49
6.3.	T4 – Operationele kosten SD 1.....	51
6.4.	Motivatie ten aanzien van de DAC-criteria.....	52
6.4.1.	Beschrijving van de Relevantie.....	52
6.4.2.	Beschrijving van de Doeltreffendheid.....	52
6.4.3.	Beschrijving van de Duurzaamheid.....	54
6.4.4.	Beschrijving van de Doelmatigheid.....	54
6.5.	Beschrijving van de specifieke Partnerschapsstrategie.....	55
6.6.	Beschrijving van Synergie en Complementariteit.....	55
6.6.1.	Instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs.....	55
6.6.2.	VLIR-UOS – VVOB.....	56
6.6.3.	Echos Communication – VLIR-UOS – VVOB.....	56
6.6.4.	ULB-Coopération – Echos Communication.....	56
6.6.5.	Platform MoVo.....	57
6.6.6.	Ledenoverleg beweging 11.11.11.....	57
6.6.7.	Samenwerking Jongeren.....	57
6.6.8.	Samenwerking in het kader van SDG's.....	58
6.6.9.	Migratiecoalitie.....	58
6.6.10.	Adviesraad Gender en Ontwikkeling.....	58
6.6.11.	LOCI.....	58
6.6.12.	RHEA.....	59
6.6.13.	UVV/deMens.nu.....	59
6.6.14.	UM5-R.....	59

C.	DEEL III: BIJLAGEN.....	60
I.	Partnerschapsovereenkomsten.....	60
II.	Samenwerkingsakkoorden	60
III.	Facultatieve bijlagen:.....	60

Lijst van gebruikte afkortingen

ANGS	Actor van de niet-gouvernementele samenwerking
AP	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
ASF	Advocaten Zonder Grenzen
AUGent	Associatie Universiteit Gent
AUHA	Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen
AUHL	Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg
BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
CEGO	Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs
CIMIC	Centrum voor Intercultureel Management en Internationale Communicatie
CMO	Civiele Maatschappij Organisatie
DGD	Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
DZG	Dierenartsen Zonder Grenzen
EhB	Erasmushogeschool Brussel
EHF	European Humanist Federation
FKA	Flanders Knowledge Area
GCA	Gemeenschappelijke Contextanalyse
GSD	Gemeenschappelijk Strategisch Doel
GSK	Gemeenschappelijk Strategisch Kader
Hivos	Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking
HoGent	Hogeschool Gent
Howest	Hogeschool West-Vlaanderen
HZS	Hogere Zeevaartschool Antwerpen
IA	Institutionele Actor
IHEU	International Humanist and Ethical Union
IHEYO	International Humanist Ethical Youth Organization
KdG	Karel de Grote Hogeschool
LOCI	Onderzoeksgroep 'Integrational approach of research in Localities, Ontologies and Commons' – VUB
MDG's	Millennium Development Goals (NL: Millenniumdoelstellingen)
MoVo	Mondiale Vorming
OE	Ontwikkelingseducatie
PXL	Hogeschool PXL
RCN	RCN Justice & Démocratie
RHEA	Expertisecentrum Gender, Diversiteit en Intersectionaliteit – VUB

SCI	Service Civil International
SDG's	Sustainable Development Goals (NL: Duurzame Ontwikkelingsdoelen)
SEA	Sociaal Ecologische Activisten
SRGR	Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten
UAB	Universitaire Associatie Brussel
UAntwerpen	Universiteit Antwerpen
UCAD	Université Cheikh Anta Diop (Dakar, Senegal)
UCLL	UC Leuven-Limburg
UGent	Universiteit Gent
UHasselt	Universiteit Hasselt
ULB	Université Libre de Bruxelles
UM5-R	Université Mohammed V de Rabat (Marokko)
USOS	Universitaire Stichting voor Ontwikkelingssamenwerking
UVV	Unie Vrijzinnige Verenigingen
VIVES	Hogeschool VIVES
VLIR-UOS	Vlaamse Interuniversitaire Raad – Universitaire Ontwikkelingssamenwerking
VN	Verenigde Naties
VUB	Vrije Universiteit Brussel
WBE	Wereldburgerschapeducatie

A. DEEL I: ALGEMEENHEDEN

I. Algemene fiche van het programma

Algemene titel van het programma:	Studenten van het Vlaamse hoger onderwijs dragen als bewuste wereldburgers bij aan duurzame ontwikkeling voor het Zuiden		
Landen opgenomen in het programma:	Lijst van GSK's waartoe het programma wil bijdragen:	GSK België	
	Lijst van de landen buiten de GSK's:	/	
Startdatum van het programma:	1 januari 2017		
Einddatum van het programma:	31 december 2021		
De aanvragende erkende actor(en)	Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking	CMO	BE29 0010 8806 5164
	Naam ANGS X en IATI-identificer	Statuut x	Respectievelijke bankrekening (IBAN - BIC)
	Naam ANGS Y en IATI-identificer	Statuut y	Respectievelijke bankrekening (IBAN - BIC)
Budget:	Totaal budget van de directe kosten van het programma:	1.033.633,72	
	Bedrag van de subsidie:	899.261,34 (incl. SK)	
	Bedrag van de subsidie UCOS:	899.261,34 (incl. SK)	
	Bedrag van de subsidie ANGS x:	/	
	Bedrag van de subsidie ANGS y:	/	

Contacten	Naam	Telefoon	E-mail
Contactpersoon voor DGD voor het programma:	Frank Verstraeten	02/614.81.65	Frank.Verstraeten@ucos.be
Contactpersoon voor de ANGS 1:	Frank Verstraeten	02/614.81.65	Frank.Verstraeten@ucos.be
Contactpersoon voor de ANGS x:	/	/	/
Contactpersoon voor de ANGS y:	/	/	/

Mogelijke financiële uitzonderingen:	/
--------------------------------------	---

II. Beschrijving van de verwachte resultaten (outcomes) van het programma

Beschrijving van de verwachte resultaten (outcomes) van het programma 2017-2021

Outcomes / Specifieke doelstellingen	Operationele kosten	Betrokken actor(en) in het geval van een gemeenschappelijk programma
Specifieke Doelstelling 1: Studenten van het Vlaamse hoger onderwijs zijn zich bewust van hun rol als wereldburger en zetten zich in voor internationale solidariteit	914.435,67	/

III. Budget van het programma

Opmerking: Alle budgettabellen (T1, T2, T3, T4, T5) moeten in Excelformaat geleverd worden.

1. T1 – Algemeen budget van het programma

Programma UCOS - Budget 2017-2021

Landen	SD	Jaren	Investering	Werking	Personeel	Algemeen totaal
België	SD 1	2017	3.083,78	7.293,24	156.351,27	166.728,30
		2018	3.370,74	11.297,58	166.179,11	180.847,43
		2019	4.227,75	11.842,18	171.854,97	187.924,89
		2020	1.942,71	14.842,18	169.405,34	186.190,22
		2021	1.942,71	15.407,31	175.394,82	192.744,83
		Totaal	14.567,68	60.682,48	839.185,50	914.435,67
Totaal Luik GSK		2017	3.083,78	7.293,24	156.351,27	166.728,30
		2018	3.370,74	11.297,58	166.179,11	180.847,43
		2019	4.227,75	11.842,18	171.854,97	187.924,89
		2020	1.942,71	14.842,18	169.405,34	186.190,22
		2021	1.942,71	15.407,31	175.394,82	192.744,83
		Totaal	14.567,68	60.682,48	839.185,50	914.435,67
Evaluatie- of auditkosten		2017				2.578,39
		2018				2.759,56
		2019				4.888,71
		2020				2.814,76
		2021				2.828,74
		Totaal				15.870,16

Andere beheerskosten	2017	-	-	19.252,03	19.252,03
	2018	-	-	20.604,81	20.604,81
	2019	-	-	21.016,91	21.016,91
	2020	-	-	21.016,91	21.016,91
	2021	-	-	21.437,24	21.437,24
	Totaal	-	-	103.327,89	103.327,89
Beheerskosten	Eindtotaal				119.198,06
	Percentage Beheer				10,00%
Totaal Programma	2017				188.558,71
	2018				204.211,81
	2019				213.830,51
	2020				210.021,88
	2021				217.010,81
	Eindtotaal				1.033.633,72
Verdeling GSK/ niet-GSK	Jaren	Totaal Werking GSK	Totaal Werking buiten GSK		
	Eindtotaal	914.435,67	-	Toegelaten maximum niet- GSK	25%
	Verdeling %	100%	-		

Algemene samenvatting	Jaren	Totaal Programma	ANGS (0% - 20%)	DGD (80% - 100%)	Structuurkosten	Administratiekosten	
					7,00%		
	2017	188.558,71	37.711,74	150.846,97	13.199,11	Schijf 1	164.046,08
	2018	204.211,81	40.842,36	163.369,44	14.294,83	Schijf 2	177.664,27
	2019	213.830,51	42.766,10	171.064,41	14.968,14	Schijf 3	186.032,54
	2020	210.021,88	42.004,38	168.017,51	14.701,53	Schijf 4	182.719,04
	2021	217.010,81	43.402,16	173.608,65	15.190,76	Schijf 5	188.799,41
	Totaal	1.033.633,72	206.726,74	826.906,98	72.354,36	0	899.261,35

Samenvatting UCOS	Jaren	Totaal Programma	ANGS (0% - 20%)	DGD (80% - 100%)	Structuurkosten	Administratiekosten	
					7,00%		
	2017	188.558,71	37.711,74	150.846,97	13.199,11	Schijf 1	164.046,08
	2018	204.211,81	40.842,36	163.369,44	14.294,83	Schijf 2	177.664,27
	2019	213.830,51	42.766,10	171.064,41	14.968,14	Schijf 3	186.032,54
	2020	210.021,88	42.004,38	168.017,51	14.701,53	Schijf 4	182.719,04
	2021	217.010,81	43.402,16	173.608,65	15.190,76	Schijf 5	188.799,41
	Totaal	1.033.633,72	206.726,74	826.906,98	72.354,36	0	899.261,35

2. T2 – Budget van de beheerskosten

Programma UCOS - Budget 2017-2021 - Beheerskosten						
---	--	--	--	--	--	--

	2017	2018	2019	2020	2021	Eindtotaal
1. Investering						
2. Werking						
3. Personeel	19.252,03	20.604,81	21.016,91	21.016,91	21.437,24	103.327,89
3.1 Lokaal personeel						
3.2 Coöperanten						
3.3 Personeel hoofdzetel	19.252,03	20.604,81	21.016,91	21.016,91	21.437,24	103.327,89
Totaal	19.252,03	20.604,81	21.016,91	21.016,91	21.437,24	103.327,89
4. Andere kosten	2.578,39	2.759,56	4.888,71	2.814,76	2.828,74	15.870,16
4.1. Auditkosten	800,00	800,00	816,00	816,00	832,32	4.064,32
4.2. Evaluatiekosten	1.778,39	1.959,56	4.072,71	1.998,76	1.996,42	11.805,84
Eindtotaal	21.830,42	23.364,37	25.905,62	23.831,67	24.265,98	119.198,05

B. DEEL II: VOORSTELLING VAN HET PROGRAMMA PER LAND

I. België

1. Landfiche

Totale operationele kosten voor het land:		1.080.679,74		
Contactpersoon in België voor DGD voor het land:	Naam: Frank Verstraeten	Organisatie: UCOS	Telefoonnummer: 02/614.81.65	E-mail: Frank.Verstraeten@ucos.be
Contactpersoon die de ANGS vertegenwoordigt in het land:	Naam: Frank Verstraeten	Organisatie: UCOS	Telefoonnummer: 02/614.81.65	E-mail: Frank.Verstraeten@ucos.be

Samenvatting van het programma voor dat land (maximum 15 lijnen):

Het voorliggend programma wil de studenten van het Vlaamse hoger onderwijs bewust maken van hun rol als wereldburger die zich inzet voor internationale solidariteit. Als kritische en bewuste wereldburgers dragen zij bij aan duurzame ontwikkeling (SDG's), die in de eerste plaats ten goede moet komen van het Zuiden.

Om dit te bereiken willen we de wereldburgerschapscompetenties van de studenten versterken. Binnen deze competenties onderscheiden we 3 assen: (1) het analyseren van mondiale kwesties en het ontwikkelen van een kritische visie; (2) zich betrokken voelen bij de Noord-Zuidproblematiek en respect hebben voor diversiteit en (3) in actie komen voor internationale solidariteit met het Zuiden.

Deze competenties worden versterkt via een aanbod dat is aangepast aan de doelgroep. Binnen het hoger onderwijs bereiken we de studenten met vormingen rond wereldburgerschap, de omkadering van studenten die naar het Zuiden gaan en de omkadering van studenten uit het Zuiden. We zetten ook in op een tweedelijnsaanbod voor docenten en medewerkers internationalisering met seminars, lezingen, debatten en werksessies op maat. Ten slotte worden ook extracurriculaire participatieve studentenprojecten aangeboden, waarbinnen de studenten aan de slag gaan met specifieke actuele uitdagingen rond de thema's gender en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Deze studenten zullen ook zelf in actie komen met de verworven inzichten en hiermee een groot publiek bereiken.

Kaart van het land met aanduiding van de locaties van de interventies

2. Lijst van de partners en betrokken partijen die gekend zijn op het moment van de aanvraag

Niet van toepassing.

3. Veranderingstheorie

De veranderingstheorie van UCOS is gekaderd binnen het **Gemeenschappelijke Strategisch Kader (GSK) België**, zoals verduidelijkt zal worden in onderstaand narratief, maar ook binnen het **Strategisch plan van UCOS voor de periode 2017-2021**.¹ In het bijzonder zal dit programma bijdragen aan 2 strategische doelstellingen uit ons Strategisch plan:

- UCOS consolideert en verstevigt haar samenwerking met Vlaamse universiteiten en hogescholen voor het versterken van wereldburgerschapcompetenties.
- UCOS richt zich rechtstreeks naar studenten en studentengroepen binnen het Vlaamse hoger onderwijs voor het versterken van wereldburgerschapcompetenties.

We kiezen bijgevolg voor een verderzetting van het voorgaande programma met de werking rond wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit², zowel binnen de instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs als rechtstreeks met de studenten. Enkele van de belangrijkste wijzigingen zijn:

- Mede dankzij de nieuwe overlegstructuren, die zijn ontstaan door de samenwerking rond de GCA en het GSK, wordt sterker ingezet op synergie en complementariteit met andere ANG'S's.
- De sensibiliseringsactiviteiten, de inhoudelijke ondersteuning en de trajecten worden samengebracht in intensieve studentenprojecten en aangeboden aan het volledige Vlaamse hoger onderwijs.
- De inhoud van deze studentenprojecten wordt voor de komende 5 jaar duidelijk afgebakend rond de thema's gender en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR).
- Om de werking te ondersteunen en het aanbod verder uit te diepen wordt ingezet op digitalisering.

3.1. Contextanalyse

3.1.1. GCA Noord

De contextanalyse van UCOS kadert binnen de **Gemeenschappelijke Contextanalyse (GCA) Noord**, die de context van ontwikkelingseducatie (OE) en van de academische capaciteitsversterking in België in kaart brengt. Om aan te tonen hoe de verschillende interventietypes en de doelgroepen zich verhouden tot elkaar, werd een algemene **veranderingstheorie** uitgewerkt **voor OE in België**.³ De veranderingstheorie op sectorniveau bevindt zich uiteraard op een hoger niveau dan deze van UCOS. De doelstelling is het bekomen van maatschappelijk en politieke verandering. Deze maatschappelijke verandering willen we bekomen bij onze doelgroepen, maar tevens willen we ook de actoren betrekken die kunnen bijdragen tot het bereiken van de gewenste verandering. Binnen de GCA Noord werden 3 werkdomeinen onderscheiden: beleidsbeïnvloeding, werking naar eerste- en tweedelijnsactoren en onderwijswerking. We zullen ons vooral concentreren op de laatste 2 domeinen.

In navolging van de Belgische wet op de ontwikkelingssamenwerking worden 2 transversale **thema's** (gender en milieu) en 3 prioritaire thema's (mensenrechten, waardig werk en maatschappijopbouw) naar voren geschoven.

---

¹ UCOS, Dossier aanvraag erkenning als niet-gouvernementele organisatie voor ontwikkelingssamenwerking, 2014, pp. 7-25.

² Noord-Zuidmobiliteit is de studentenmobiliteit tussen landen in het globale Noorden en landen in het globale Zuiden, in beide richtingen (inkomende en uitgaande mobiliteit).

³ GCA Noord, pp. 17-25 & bijlage 2.

De bijdrage van de OE aan deze thema's wordt ook beschreven in de GCA Noord.⁴ Een analyse van de thema's waarbinnen UCOS actief wil zijn, is beschreven in hoofdstuk 3.1.3.

Ook een beschrijving van de voornaamste en andere relevante **actoren** voor de sector van OE in België is te vinden in de GCA Noord.⁵ In het volgende hoofdstuk maken we een analyse van de actoren en partners die voor UCOS belangrijk zijn.

3.1.2. Analyse van de actoren

DOELGROEPEN

De eindbegunstigden van de werking van UCOS zijn de **studenten van het Vlaamse hoger onderwijs**. Om een duidelijk beeld te krijgen van onze doelgroep, werd bij de eindevaluatie van het DGD-programma 2014-2016⁶ via een enquête en telefonische bevestigingen nagegaan welke **verwachtingen en aanbevelingen** de studenten hebben voor de periode 2017-2021.

Conclusies:

- De studenten steunen het idee om de volledige werking van UCOS, inclusief de intensieve studententrajecten die tot nu toe voorbehouden waren aan UAB-studenten, open te trekken naar het volledige Vlaamse hoger onderwijs.
- De studenten staan open om zelf aan de slag te gaan met de verworven competenties en om hun kennis en ervaring te delen met de grotere studentengemeenschap.
- Er mag veel van de studenten verwacht worden; zij zijn ambitieus bij deelname aan een traject, maar een goede structuur en omkadering worden als noodzakelijk ervaren.
- Deelnemers aan voorgaande studententrajecten geven aan dat volgende punten nog verbeterd kunnen worden: voorafgaande informatie en communicatie, multiplicatie en debriefing en nazorg.
- De studenten vertonen een grote interesse voor de thema's niet-materiële mensenrechten en gendergelijkheid.
- Om de verplaatsingen bij deelname aan de studententrajecten te minimaliseren, is het aan te raden om met werkgroepen aan de slag te gaan in verschillende studentensteden.

Aanvullend organiseerde UCOS in samenwerking met Howest een onderzoek naar de omkadering en de impact van Zuidstages.⁷ Hiervoor werd een enquête verspreid naar de studenten van het Vlaamse hoger onderwijs die in het kader van hun studies in het Zuiden verbleven.

Conclusies:

- Een meerderheid van de studenten die deelnemen aan een voorbereiding kiezen voor de voorbereidingstrajecten van UCOS, waarbij de inhoud en de werkvormen sterk worden geapprecieerd, maar er is vraag naar meer praktische informatie.

---

⁴ GCA Noord, pp. 25-29.

⁵ GCA Noord, pp. 31-53

⁶ Stoop Consulting, Rapport evaluatie het DGD-programma 2014-2016 van UCOS, 2016 (beschikbaar op het secretariaat van UCOS).

⁷ UCOS & Howest, Onderzoek naar de omkadering en de impact van Zuidstages: Enquête bij studenten (Ba/Ma) van het Vlaams hoger onderwijs die in het Zuiden verbleven, 2016 (beschikbaar op het secretariaat van UCOS).

- De studenten geven aan dat zij hun interculturele competenties hebben aangescherpt tijdens hun verblijf in het Zuiden en wijzen hierbij op het nut en de noodzaak van een goede voorbereiding, bij voorkeur van meerdere dagen.
- Ongeveer 2/3 van de studenten neemt deel aan verwerkingsactiviteiten na zijn terugkeer en vindt dergelijke reflectiemomenten belangrijk. Ze sporen hen tevens aan om sneller zelf initiatieven op te starten rond mondiale verhoudingen of de ontwikkelingsproblematiek.
- De studenten maken een belangrijke persoonlijke ontwikkeling door en voelen zich (ook op langere termijn) meer betrokken met het Zuiden.

Om de congruentie tussen het eigen aanbod en de opleidingen te maximaliseren voor de eindbegunstigden, de studenten, is samenwerking en tweedelijnsvorming met de **docenten en de medewerkers internationalisering binnen de instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs** de aangewezen weg. Ook zij werden bevestigd in het kader van de evaluatie van het DGD-programma 2014-2016 van UCOS en formuleerden **aanbevelingen**.

Conclusies:

- Vanuit de hogescholen bestaat de vraag om meer op hun maat te werken, daar de specificiteit van de Zuidmobiliteit voor hen vaak verschillend is van deze van de universiteiten.
- De instellingen zien UCOS een belangrijke rol spelen bij het uitbouwen van synergieën en partnerschappen met andere actoren die actief zijn in het Vlaamse hoger onderwijs. UCOS wordt aanzien als een coördinator of facilitator voor het ontwikkelen en delen van kennis, ervaring en *tools* ter ondersteuning van internationalisering in de instellingen.
- Meer werksessies zouden gegroepeerd moeten worden op een dag of ook buiten Brussel georganiseerd moeten worden, om verplaatsingen te minimaliseren.
- Bij de ontwikkeling van wereldburgerschapscompetenties kunnen de studenten uit het Zuiden die in België verblijven en de aanwezige diaspora uit het Zuiden meer betrokken worden.

INSTELLINGEN VAN HET VLAAMSE HOGER ONDERWIJS

Om de doelgroepen te bereiken zijn de instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs de bevoorrechte partners van UCOS. In het programma 2014-2016 richtte een groot deel van de werking zich enkel op de VUB en de EhB. De omkadering van Zuidmobiliteit en de werking naar docenten en medewerkers internationalisering stonden echter open voor het volledige Vlaamse hoger onderwijs. Vanaf 2017 wordt dit doorgetrokken naar alle activiteiten (zie hoofdstuk 6.6.1).

Op dit moment is er een **structurele samenwerking** met:

Universitaire Associatie Brussel (UAB)	Vrije Universiteit Brussel (VUB)
	Erasmushogeschool Brussel (EhB)
Associatie Universiteit Gent (AUGent)	Universiteit Gent (UGent)
	Arteveldehogeschool
	Hogeschool Gent (HoGent)
	Hogeschool West-Vlaanderen (Howest)
Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA)	Universiteit Antwerpen (UAntwerpen)
	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen (AP)
	Karel de Grote Hogeschool (KdG)

	Hogere Zeevaartschool Antwerpen (HZS)
Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg (AUHL)	Universiteit Hasselt (UHasselt)
	Hogeschool PXL
Associatie KU Leuven	KU Leuven
	Hogeschool VIVES
	Hogeschool Thomas More
	Odisee

In juni 2016 werden met enkele medewerkers internationalisering van bovenstaande instellingen ontmoetingen georganiseerd om ons te informeren over **toekomstige trends en nieuwe mogelijkheden tot samenwerking**.

Conclusies:

- Het aantal studenten dat in het kader van zijn studies naar het Zuiden trekt, zal de komende jaren vermoedelijk blijven stijgen. De meeste instellingen hebben zich voorgenomen om de studenten aan te sporen tot deelname aan het omkaderingstraject aangeboden door UCOS. In een aantal gevallen gaat het zelfs om een verplichting naar de studenten toe.
- De voorbereidingsdagen aangeboden door UCOS worden als een meerwaarde aanzien voor de studenten. Voor de toekomst worden volgende aanbevelingen geformuleerd:
  - Een grotere variatie in de casussen, die zich tot nu toe vaak concentreerden op Afrika;
  - Het inspelen op de specifieke bestemmingen van studenten, bijvoorbeeld door landeninformatie ter beschikking te stellen;
  - Het aanbieden van deze sessie in het Engels;
  - Het integreren van meer praktische tips voor het verblijf in het Zuiden, vooral over veiligheid en gezondheid.
- Het notebook wordt aanzien als een nuttig werkinstrument voor de studenten tijdens hun verblijf in het Zuiden, maar er wordt aangeraden het kleiner en aantrekkelijker te maken.
- Enkele instellingen willen in de toekomst nog steeds een beroep doen op UCOS om de debriefingsessies te organiseren na het verblijf in het Zuiden. Anderen hopen dit zelf te organiseren met de docenten, maar rekenen hiervoor op train de trainers van UCOS.
- Odisee organiseert vanaf het academiejaar 2016-2017 haar eigen omkaderingstraject voor Zuidmobiliteit, maar wil graag een beroep doen op UCOS voor aanvullende werksessies.
- Het aantal internationale studenten dat aan het Vlaamse hoger onderwijs studeert, zit in de lift en zal door de uitbouw van Engelstalige opleidingen waarschijnlijk blijven toenemen. Deze studenten zijn vooral gefocust op hun opleiding. Het kan dus nuttig zijn indien UCOS hierop inspeelt met een specifiek aanbod rond inkomende mobiliteit.
- Ook naast de omkadering van Noord-Zuidmobiliteit is er interesse bij de instellingen in vormingen voor studenten rond wereldburgerschap.
- Het idee om, in samenwerking met andere CMO's, een tweedelijnsaanbod uit te bouwen voor docenten uit specifieke opleidingen wordt positief onthaald.

CIVIELE MAATSCHAPPIJ ORGANISATIES (CMO'S)

Echos Communication	De werking van Echos Communication sluit aan bij UCOS, daar zij zich focussen op de menselijke relaties binnen de ontwikkelingssamenwerking. Zij verspreiden hun artikels rond dit thema via de website en n'GO Magazine (digitale artikelenreeks). Hun
----------------------------	---

	<p>expertise en aandacht voor het hoger onderwijs maakt synergie pertinent (zie hoofdstukken 6.6.3 en 6.6.4).</p> <p>Echos Communication draagt tevens bij aan het Gemeenschappelijk Strategisch Doel (GSD) 2⁸ van het GSK Marokko en aan het GSD 4⁹ van het GSK Senegal (cf. infra).</p>
11.11.11	<p>Als koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging speelt 11.11.11 een belangrijke rol in tal van platformen en overlegorganen tussen de ANGS. UCOS is actief binnen de platformen die thema's behandelen die relevant zijn voor onze organisatie.</p> <p>Binnen het overlegplatform hoger onderwijs (zie hoofdstuk 6.6.5) is uitwisseling voorzien met o.a. Plan België, UNICEF (beiden met mensenrechtanaanpak), ASF (draagt bij aan het GSD 2 van het GSK Marokko), RCN J&D (draagt bij aan het GSD 2 van het GSK Marokko) en KIYO (draagt bij aan het GSD 2 van het GSK Marokko).</p> <p>Er is ook overleg waar nodig met Djapo en Studio Globo, beide CMO's leggen zich toe op de lerarenopleiding. UCOS zal opleidingsgebonden vragen doorspelen aan één van beide om overlap te vermijden.</p> <p>Als beweging is 11.11.11 relevant voor UCOS omwille van de handelingsperspectieven die ze biedt aan onze doelgroepen met onderwerpen als migratie en diversiteit en als lead voor de SDG's in Vlaanderen (zie hoofdstukken 6.6.6 tot 6.6.8)</p>
ADG / FUCID / Louvain Coopération / ULB-Coopération	<p>De universitaire CMO's in Franstalig België dienen een gezamenlijk programma in. Daar zij zich richten tot de studenten van het Franstalige hoger onderwijs is er geen overlapping in de werking, maar vanwege de geografische nabijheid werd wel overlegd met ULB-Coopération. Diversiteit is een belangrijk thema in haar noordwerking, waarrond dus synergie kan plaatsvinden (zie hoofdstuk 6.6.4).</p>
Le Monde selon les femmes	<p>Le Monde selon les femmes draagt bij aan het GSD 4 van het GSK Senegal. Met hen is intervisie over genderkwesties pertinent.</p>

INSTITUTIONELE ACTOREN (IA'S)

VLIR-UOS	<p>VLIR-UOS is een platform voor, belangenbehartiger en draaischijf tussen het hoger onderwijs en DGD. Hierbij ligt de focus op financiering van beurzen voor inkomende en uitgaande mobiliteit, financiering van sensibiliseringsinitiatieven en beleidscoördinatie. Synergie is noodzakelijk (zie hoofdstukken 6.6.2 en 6.6.3).</p>
VVOB	<p>Bij VVOB ligt de focus op drie subsectoren van het onderwijs en professionalisering van het onderwijs. In het hoger onderwijs partner van de lerarenopleidingen. Gelijkekansenonderwijs en multiplicatie van leerervaringen in het Zuiden voor de onderwijswerking hier. Synergie is noodzakelijk (zie hoofdstukken 6.6.2 en 6.6.3).</p>

PUBLIEKE ACTOREN

Federale overheid, DGD & Kleur Bekennen	<p>Het wettelijk kader voor het DGD-programma 2017-2021 wordt gevormd door de Wet betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking van 19 maart 2013, aangepast op 16 juni 2016.</p>
--	---

⁸ GSK Marokko, GSD 2: Améliorer l'accès à la justice et la protection des droits humains pour tous y compris les groupes les plus vulnérables.

⁹ GSK Senegal, GSD 4 : Améliorer la Justice, le respect des Droits Humains et le rôle de vigilance de la Société Civile.

	<p>De werking van UCOS kadert in de strategienota Ontwikkelingseducatie van DGD, gelanceerd in 2012.¹⁰</p> <p>Als netwerkorganisatie speelt Kleur Bekennen een belangrijke rol in de samenwerking binnen Wereldburgerschapeducatie (WBE).</p>
Vlaamse overheid, DiV & FKA	<p>De Vlaamse overheid lanceerde in 2013 het actieplan “Brains on the move” voor de periode 2014-2020. Het actieplan wil niet alleen maatregelen voor Vlaamse studenten die naar het buitenland gaan, het creëert ook mogelijkheden om buitenlandse studenten aan te trekken. De aandacht wordt gevestigd op het belang van het verwerven van interculturele competenties, zowel voor de studenten die deelnemen aan een internationale uitwisseling, als voor de studentengemeenschap en het brede publiek.¹¹</p> <p>Het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) lanceerde in 2016 opnieuw een <i>call</i> specifiek voor projecten in OE. UCOS diende hiervoor een project in dat aansluit bij het DGD-programma 2017-2021.</p> <p>Flanders Knowledge Area (FKA) ondersteunt, via diverse projecten, de internationalisering van het Vlaamse hoger onderwijs. Af en toe behandelen zij onderwerpen die relevant zijn voor de Noord-Zuidmobiliteit. UCOS werkte mee aan het handboek internationalisering en houdt rekening met hun aanbod.</p>
Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG)	<p>Brussels International onderhoudt de betrekkingen tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de steden, regio's en landen waarmee het een samenwerkingsovereenkomst afsloot. Een vijftiengestigal steden, regio's en landen sloten bilaterale akkoorden af met het Brussels Hoofdstedelijk, waaronder Rabat-Salé-Zaër in Marokko.</p> <p>Aangezien in het voorliggende programma samenwerking is gepland met een universiteit in Rabat (zie infra), zal bij Brussels International ook een subsidieaanvraag ingediend worden.</p>

ACTOREN IN HET ZUIDEN

Instellingen van het hoger onderwijs:

Om beter in te spelen op de aanwezigheid van diaspora uit het Zuiden in België werd gekeken welke landen in aanmerking kunnen komen voor uitwisselingsprojecten. Vanwege de sterke aanwezigheid van de Marokkaanse gemeenschap in Brussel en Vlaanderen werd o.a. de mogelijkheid van Marokko onderzocht. Via bestaande samenwerkingsverbanden met de VUB werd in juni 2016 overlegd met de dienst Internationale Relaties van de **Université Mohammed V de Rabat** (UM5-R). Belangrijk hierbij is dat de partners uit het Zuiden hun eigen inbreng kunnen leveren bij de inhoud van de projecten. Dit in het kader van *ownership* en om een duidelijk beeld te krijgen van de realiteit op het terrein (zie hoofdstuk 6.6.14).

¹⁰ DGD, Strategienota Ontwikkelingseducatie, 2012.

¹¹ Departement Onderwijs en Vorming, Brains on the move. Actieplan mobiliteit 2013, p. 12: “Uiteraard zijn de studenten zelf de belangrijkste belanghebbende. Via internationale mobiliteit kunnen studenten nieuwe culturen ontdekken, hun talenkennis uitbreiden en hun maatschappijbeeld in een bredere context plaatsen. Zij kunnen competenties ontwikkelen die noodzakelijk zijn om goed te functioneren in de globaliserende en interculturele maatschappij van vandaag.

Bovendien ondervinden ook de niet-mobiele studenten en docenten en de brede samenleving de positieve impact van mobiliteit. Door bijvoorbeeld het contact met inkomende studenten en docenten en het samenwerken binnen internationale projecten worden de internationale en interculturele competenties ontwikkeld die nodig zijn binnen een globaliserende wereld.”

Conclusies:

- De interesse om te werken rond interculturele competenties is groot bij UM5-R, vooral aangezien Marokko te maken heeft met een **toenemende diversiteit** ten gevolge van immigratie uit Sub-Saharaans Afrika.
- Indien een derde partner betrokken wordt bij een uitwisselingstraject gaat de voorkeur uit naar de Université Cheikh Anta Diop in Dakar (**Senegal**), daar er reeds een samenwerking bestaat met deze instelling en veel Senegalezen in Marokko studeren of werken.
- De UM5-R zet sterk in op **gendergelijkheid**, wat ook tot uiting moet komen in een gezamenlijk project.

Door te werken binnen het thema van de niet-materiële mensenrechten en in het bijzonder in verhouding tot migratie en diaspora zijn we complementair aan het GSD 2¹² van het **GSK Marokko**. We houden dan ook rekening met de CMO's die op dit domein actief zijn en zullen beroep doen op hun expertise.

Met de **Université Cheikh Anta Diop** (UCAD) wordt op aanraden van de UM5-R begin 2017 een overleg gepland in Dakar.

Ook in de **GSK Senegal** zijn de niet-materiële mensenrechten een belangrijk thema, waar ze zijn opgenomen in het GSD 4¹³. Bijgevolg kunnen we ook hier een beroep doen op de expertise van CMO's die hier actief zijn.

Andere actoren in het Zuiden:

Een van de thema's waarbinnen UCOS actief zal zijn, is **gender en seksuele en reproductieve rechten**. Om de onderwerpen vanuit een interculturele invalshoek te behandelen, zal beroep worden gedaan op partnerorganisaties in het Zuiden. Om geschikte organisaties te vinden die actief zijn op dit thema kan beroep worden gedaan op de internationale netwerken van onze partner deMens.nu, in het bijzonder IHEU (zie infra).

ANDERE BELANGRIJKE ACTOREN

UVV/deMens.nu & internationale netwerken	DeMens. nu is de koepel van de vrijzinnige beweging, waarvan UCOS lid is. Het heeft expertise in het thema van gender en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). Als stichtend lid van IHEU (International Humanist and Ethical Union) en EHF (European Humanist Federation) ondersteunt het ook wereldwijd initiatieven en campagnes hierrond. Synergie is noodzakelijk (zie hoofdstuk 6.6.13).
Hivos	Het Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking (Hivos) is een Nederlandse zusterorganisatie binnen de vrijzinnige beweging waarmee we overleggen en uitwisselen rond niet-materiële mensenrechten.
LOCI	LOCI ¹⁴ is een multidisciplinaire onderzoeksgroep binnen de VUB. Ze focust op thema's als ecologie, kritisch burgerschap, gemeenschapsontwikkeling, onderwijs, ondernemerschap en socioculturele identiteiten. De relatie tussen het globale en het lokale geldt als beginpunt om de betekenis van ontwikkeling en de omgang met verandering in lokale gemeenschappen te herdefiniëren. ¹⁵ Synergie is noodzakelijk (zie hoofdstuk 6.6.11).
RHEA	RHEA is een interfacultaire onderzoeksgroep en het expertisecentrum Gender, Diversiteit en Intersectionaliteit aan de VUB. De basisdoelstelling van RHEA is om via

¹² GSK Marokko, pp. 5-6 & 8: « Cible stratégique commune 2. Améliorer l'accès à la justice et la protection des droits humains pour tous y compris les groups les plus vulnérables. »

¹³ GSK Senegal, pp. 7 & 12-13 : « Cible stratégique commune 4. Améliorer la Justice, le respect des Droits Humains et le rôle de vigilance de la Société Civile. »

¹⁴ Integrational approach of research in Localities, Ontologies and Commons

¹⁵ <http://loci.vub.ac.be>

	wetenschappelijk en interdisciplinair onderzoek en onderwijs bij te dragen tot kennisontwikkeling over gender, diversiteit en intersectionaliteit. ¹⁶ Synergie is noodzakelijk (zie hoofdstuk 6.6.12).
USOS	De Universitaire Stichting voor Ontwikkelingssamenwerking (USOS) vormt studenten van UAntwerpen in ontwikkelingsamenwerking. Sinds geruime tijd werkt USOS samen met UCOS, de laatste jaren vooral bij de voorbereiding van studenten van UAntwerpen die naar het Zuiden vertrekken en rond bepaalde thema's voor tweedelijnsvorming (zie hoofdstuk 6.6.1).
Migrantenorganisaties	Om de in België aanwezige diaspora uit het Zuiden meer te betrekken bij onze werking dient samengewerkt te worden met migrantenorganisaties. Een aantal van deze organisaties die zich richten op de diaspora, zijn actief op thema's die ook voor UCOS belangrijk zijn, zoals: het Minderhedenforum, Kif Kif (migratie en diversiteit) en AWSA-Be (vrouwenrechten). Dit wordt gekaderd binnen het GSD B.2 ¹⁷ en benadering B.2.1 ¹⁸ van het GSK België.
Studentenverenigingen	Om de studenten van het Vlaamse hoger onderwijs rechtstreeks te bereiken, kan een beroep gedaan worden op de studentenverenigingen in de studentensteden en in de eerste plaats deze die werken op thema's die aansluiten bij de werking van UCOS. Voorbeelden: SEA, MixOmnia (Brussel), Noord-Zuid Studenten (Leuven en Gent), Student Focus (Antwerpen), ... Dit wordt gekaderd binnen het GSD B.2 en benadering B.2.1 van het GSK België.

3.1.3. Analyse van de thema's

WERELDBURGERSCHAP

Voor een definitie van wereldburgerschap verwijzen we naar **UNESCO**: "Global citizenship refers to a sense of belonging to a broader community and common humanity. It emphasizes political, economic, social and cultural interdependency and interconnectedness between the local, the national and the global. Global citizenship education aims to be transformative, building the knowledge, skills, values and attitudes that learners need to be able to contribute to a more inclusive, just and peaceful world."¹⁹

Het belang van wereldburgerschapseducatie (WBE) is opgenomen in **SDG 4**: "Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all," meer specifiek onder target 4.7: "By 2030, ensure that all learners acquire the knowledge and skills needed to promote sustainable development, including, among others, through education for sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, **global citizenship** and appreciation of cultural diversity and of culture's contribution to sustainable development."

Daarenboven moet de versterking van een bewust wereldburgerschap bijdragen aan **SDG 16**: "Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels."

¹⁶ <http://www.vub.ac.be/expertisecentrum/gender-diversiteit>

¹⁷ GSK België, GSD B.2: De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties actief op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren.

¹⁸ GSK België, benadering B.2.1: Het 'transformatief' karakter van ons aanbod duidelijk profileren.

¹⁹ UNESCO, Global Citizenship Education. Topics and learning objectives, 2015, pp. 14-15

Voor de huidige situatie van wereldburgerschapzin bij de Belgische bevolking doen we een beroep op de **barometer wereldburgerschap**.²⁰ Het onderzoek werd op vraag van DGD uitgevoerd door het onderzoeksbureau Dedicated. Voor UCOS zijn vooral de resultaten bij de jongeren van belang.

Conclusies:

- Jongeren zijn geïnteresseerd in het sociale, de politiek en internationale relaties en ze volgen de internationale actualiteit via traditionele media en/of het internet en de sociale netwerken.
- Jongeren zoeken, meer dan andere leeftijdscategorieën, informatie op over de thematiek van ontwikkelingslanden.
- Een belangrijk aantal jongeren engageert zich als vrijwilliger in sportverenigingen, jeugdbewegingen, humanitaire organisaties of ontwikkelingssamenwerking, zorgorganisaties en de gezondheidssector.
- De verschillen in loon tussen mannen en vrouwen en de culturele mix op de werkvloer zijn de thema's die hen het meeste aanspreken en die hen zin geven om zich te engageren.
- Slechts een kwart van de bevolking is overtuigd dat migranten voordelen bieden aan België, maar bij jongeren ligt het percentage hoger.

Op basis van de enquête werden 3 profielen opgesteld: de onverschillige individualist, de geïnteresseerde conformist en de verantwoordelijke burger. We merken dat de jongeren vooral thuishoren in de twee laatste profielen, wat aantoont dat zij reeds bepaalde gedragingen vertonen die blijk geven van een geëngageerd wereldburgerschap. Om ook de geïnteresseerde conformist verder te vormen wordt aangeraden om te werken rond acties die de **openheid** tegenover de wereld bevorderen, die **opheldering** geven over de mondiale implicaties van consumptiegewoonten en die de **kennis** of het begrip van de grote mechanismen van solidariteit in de wereld bevorderen.

Hierbij aansluitend kijken we ook naar de **studie van SCI** naar de **bezorgdheden van Belgische jongeren** (niet vermeld in GCA Noord).²¹

Conclusies:

- De meerderheid geeft aan vooral bezig zijn met hun studies of de zoektocht naar een job. Tegelijkertijd geeft 36% van de ondervraagde jongeren aan dat zij sterk betrokken zijn bij de toekomst van de mensheid en onze planeet.
- Een belangrijk aandeel onder hen zegt zich op verschillende manieren te engageren: deelname aan manifestaties, vrijwilligerswerk, tekenen van petitie, zich engageren in een vereniging of politieke partij.
- Het prioritair thema in cursussen rond burgerschap voor jongeren is **samenleven**, met als klemtonen: respect voor de ander, interculturaliteit, bestrijden van racisme. Ook de kennis van andere culturen wordt naar voren geschoven als een belangrijk thema, net als de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen.

De toegangspoort voor het hoger onderwijs is de internationalisering. Om te zorgen dat WBE ingebed wordt in het beleid van de instellingen voor het hoger onderwijs hebben we strategisch de wereldburgerschapscompetenties gelinkt aan de indeling die het **handboek internationalisering van FKA**²² hanteert.

---

²⁰ DGD, Belgisch barometeronderzoek naar wereldburgerschap, 2016

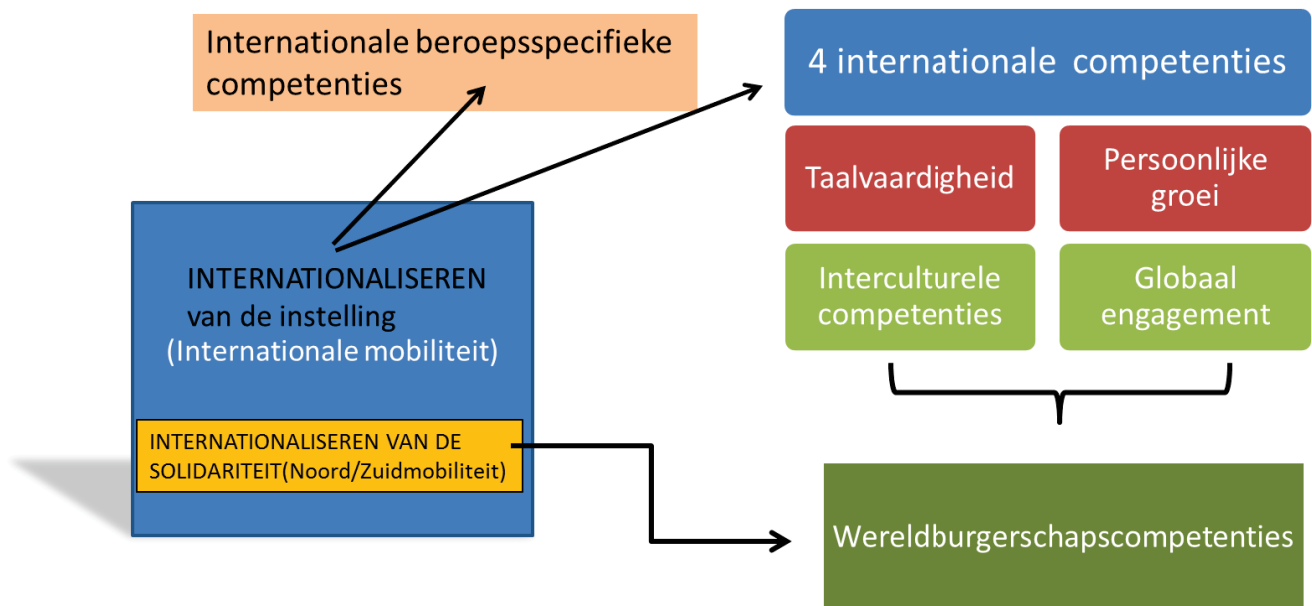
²¹ SCI, Les préoccupations des jeunes de 16 à 24 ans, 2016

²² <http://www.handboek-internationalisering.be/nl/een-set-van-internationale-competenties/>

Schematische voorstelling:

Invalshoek: competenties

Een operationele vertaling voor wereldburgerschapscompetenties is volgende tweedeling:

- **Globaal engagement:** de betrokkenheid van de student bij maatschappelijke uitdagingen op internationaal niveau.
- **Interculturele competenties:** zoals culturele zelfkennis, veerkracht, kennisverwerving van de andere en eigen cultuur, communicatie, ...

MIGRATIE EN DIVERSITEIT

Ten gevolge van migratie en het toenemende aantal vluchtelingen in de wereld worden maatschappijen steeds meer divers. Een van de gevolgen hiervan is de creatie van multiculturele samenlevingen. De angst voor het vreemde en misverstanden kunnen de oorzaak vormen voor wrijvingen en soms zelfs conflicten, welke versterkt worden door vooroordelen die gevoed worden door een gebrek aan kennis. Om deze onwetendheid te bestrijden kan wereldburgerschap en het bij elkaar brengen van verschillende culturen een oplossing bieden. De Migratiecoalitie is actief op dit thema (zie hoofdstuk 6.6.9).

GENDER EN SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE RECHTEN

Zie context en de integratie van gender in OE in de **GCA Noord**.²³

SDG 5 is volledig gewijd aan gendergelijkheid en in het bijzonder target 5.6 sluit aan bij het thema seksuele en reproductieve rechten: "Ensure **universal access to sexual and reproductive health and reproductive rights** as agreed in accordance with the Programme of Action of the International Conference on Population and Development and the Beijing Platform for Action and the outcome documents of their review conferences."

De **Belgische ontwikkelingsamenwerking** schaart zich achter SDG 5 en ziet de gendergelijkheid als een vast onderdeel van haar dagelijks werk. Er worden 4 prioriteiten naar voren geschoven, waaronder educatie en

²³ GCA Noord, pp. 27-28.

besluitvorming en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). *Empowerment* is hierbij een sleutelwoord, daar de toegang tot SRGR als een fundamentele krachtlijn wordt beschouwd voor de autonomie en het welzijn van vrouwen.²⁴

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling houdt zich bezig met dit thema (zie hoofdstuk 6.6.10).

De visie van UCOS rond gender en de integratie van dit thema in onze werking komt aan bod in de nota **Genderbeleid UCOS** (zie **bijlage 07**).²⁵ We onderschrijven benadering B.2.5²⁶ van het GSD B.2²⁷.

MILIEU

Zie context in de **GCA Noord**.²⁸

Milieu zal niet langer een prioritair thema zijn in de werking van UCOS, maar blijft belangrijk als een transversaal thema. Zo zal de uitgebreide expertise die onze organisatie hierin heeft opgebouwd niet verloren gaan. Het thema is geïntegreerd in **SDG 13**: “Take urgent action to combat climate change and its impacts,” en in **SDG 15**: “Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss.”

De visie van UCOS rond milieu en de integratie van dit thema in onze werking komt aan bod in de nota **Het duurzaamheidsbeleid van UCOS** (zie **bijlage 08**).²⁹ We onderschrijven benadering B.2.5 van het GSD B.2.

DIGITALISERING

In navolging van **strategienota D4D**³⁰ van de Belgische ontwikkelingssamenwerking wil UCOS van digitalisering een prioriteit maken als ondersteuning van de werking en het aanbod van de organisatie. Een aanzet wordt gegeven in de **GCA Noord** in het hoofdstuk ‘Digitalisering van OE-praktijken’, waarbij vooral gesproken wordt over de rol voor mobilisering en sensibilisering.³¹

Binnen het **GSK België** is het opgenomen in benadering B.1.1³² van het GSD B.1³³: “Optimaal en adequaat inspelen op de toenemende digitalisering en de kansen die de moderne media bieden, o.m. voor kennisconstructie en wederkerigheid in de communicatie.”

UCOS gaat daarbij op zoek naar een digitale strategie gebaseerd op de negen **Principles for Digital Development**.³⁴ Belangrijk bij de uitwerking van de digitale strategie van UCOS, is de complementariteit van D4D met de bestaande offline UCOS-activiteiten en educatieve materialen.

De digitale ondersteuning van het programma van UCOS zal vooral gestuurd worden door de vraag van de gebruikers (studenten) om contextgevoelige informatie te ontwikkelen en digitaal aan te bieden. Daarnaast

---

²⁴ DGD, Gender in de Belgische ontwikkelingssamenwerking, 2016, pp. 1, 9-10.

²⁵ Genderbeleid UCOS, pp. 2-4.

²⁶ GSK België, benadering B.2.5: Transversale integratie van gender en milieu.

²⁷ GSK België, GSD B.2: De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren.

²⁸ GCA Noord, pp. 28-29.

²⁹ Het duurzaamheidsbeleid van UCOS, pp. 1-5.

³⁰ DGD, Strategic Policy Note on ‘Digital for Development’ (D4D) for the Belgian development cooperation, 2016

³¹ GCA Noord, p. 58.

³² GSK België, benadering B.1.1: Sensibiliseren en activeren van onderwijsinstellingen en lerenden.

³³ GSK België, GSD B.1: Bevorderen van solidair wereldburgerschap bij de relevante doelgroepen en onderwijsactoren.

³⁴ <http://digitalprinciples.org>

zullen gebruikers zo veel mogelijk betrokken worden in de digitalisering van UCOS om studentenprojecten zelf verder te ontwikkelen (cf. principle 1: design with the user). Daarnaast zullen ook principes 2 “understand the ecosystem”, 3 “design for scale”, 7 “reuse and improve” en 9 “be collaborative” een belangrijke leidraad vormen voor de verdere uitwerking van de digitalisering van het UCOS-aanbod.

3.2. Algemene doelstelling

Door toenemende globalisering worden samenlevingen onderling afhankelijk, maatschappelijke problemen en uitdagingen zijn complex en globaal. Ieders doen en laten heeft een impact op het leven van anderen, zowel op mensen dichtbij als ver weg, zowel op mensen die nu leven als toekomstige generaties. Hieruit volgt dat alle mensen wereldburgers zijn.

Het is de rol van wereldburgers om te **werken aan een duurzame (menselijke) ontwikkeling** voor iedereen. Mensen hebben echter uiteenlopende inzichten en verschillen van mening over welke keuzes gemaakt moeten worden om hiertoe te komen. Ieder mens kijkt immers naar uitdagingen en problemen vanuit haar of zijn eigen achtergrond, cultuur, vaardigheden en kennis. Die diversiteit aan inzichten en meningen is voor UCOS geen probleem maar juist een verrijking. Dit impliceert wel dat een respectvolle, gelijkwaardige dialoog tussen mensen essentieel is, over de grenzen van culturen, landen, seksen, ... heen. Het is essentieel dat we elkaar willen ontmoeten en leren begrijpen.³⁵

UCOS wil hier werk van maken door **de studenten van het Vlaamse hoger onderwijs bewust te maken van hun rol als wereldburger**, waarbij zij zich in het bijzonder dienen **in te zetten voor internationale solidariteit**. Zo kunnen zij participeren binnen een mondiale samenleving waarin kritische en **bewuste wereldburgers bijdragen aan duurzame ontwikkeling** die in de eerste plaats ten goede komt aan **het Zuiden**.

De duurzame ontwikkeling die we voor ogen hebben moet bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's), zoals die vooropgesteld zijn in de Duurzame Ontwikkelingsagenda 2030 van de VN.³⁶ In het bijzonder willen we bijdragen aan een wereld waarin (niet-materiële) mensenrechten universeel worden gerespecteerd en waarin iedereen op een gelijkwaardige manier wordt behandeld met respect voor verschillen en diversiteit. Volledige gendergelijkheid is hierbij van primordiaal belang. Bijgevolg dienen we actief bij te dragen aan het verwijderen van alle barrières die de emancipatie van vrouwen belemmeren.

3.3. Weg naar verandering

3.3.1. Narratief

Om de **studenten van het Vlaamse hoger onderwijs** voor te bereiden om hun **rol als solidaire wereldburgers op te nemen** dienen zij bepaalde competenties te versterken en deze in te zetten om bij te dragen aan een duurzame mondiale samenleving. De **wereldburgerscompetenties** die we willen versterken bij de studenten kunnen we opdelen in 3 belangrijke assen:

- Kennis verwerven over en **analyseren van mondiale kwesties** en hier een **kritische visie** rond **ontwikkelen**.
- **Zich betrokken voelen bij de Noord-Zuidproblematiek** en kunnen communiceren binnen een interculturele context met **respect voor** verschillen en **diversiteit**.
- In **actie** komen **voor internationale solidariteit met het Zuiden** en voor duurzame ontwikkeling.

Om de eindbegunstigden, de studenten van het Vlaamse hoger onderwijs, de bovenstaande competenties bij te brengen, kunnen we hen op verschillende manieren bereiken:

---

³⁵ Uit visietekst UCOS.

³⁶ United Nations, Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development, 2015.

- Via omkadering en vormingen **binnen de werking van het Vlaamse hoger onderwijs** (R1).
- **Via de docenten en de medewerkers internationalisering** van het Vlaamse hoger onderwijs (R2).
- Via interculturele projecten **uitgewerkt met studenten** en studentengroepen, waarbij hun acties in dit kader een groot publiek bereiken (R3).

Daar we werken vanuit een actorperspectief, zullen onze acties steeds kaderen binnen één van de bovenstaande methodes om de studenten te bereiken. Op basis van de vragen vanuit het hoger onderwijs en de analyses bij onze doelgroepen (zie supra) hebben we volgende **activiteiten** geïdentificeerd, welke steeds kaderen binnen de **GSK België** (derde kolom).

R1: Studenten versterken hun wereldburgerschapcompetenties binnen het Vlaamse hoger onderwijs		
1.1: Vormingen over wereldburgerschap	Binnen het kader van de opleiding van de studenten wordt de kennis en visie rond wereldburgerschap versterkt en gestimuleerd.	GSD B.1: benadering B.1.1
1.2: Omkadering voor studenten die naar het Zuiden gaan	De Zuidervaring van studenten wordt aangegrepen om inzichten, vaardigheden en visieontwikkeling rond wereldburgerschap te verwerven.	GSD B.1: benadering B.1.1
1.3 Omkadering voor studenten uit het Zuiden	De Noordervaring van studenten uit het Zuiden wordt aangegrepen om inzichten, vaardigheden en visieontwikkeling rond wereldburgerschap te verwerven.	GSD C.3 ³⁷ , in het bijzonder benadering C.3.6 ³⁸

R2: Docenten en medewerkers internationalisering van het Vlaamse hoger onderwijs zijn in staat om wereldburgerschapcompetenties over te brengen op studenten		
2.1: Seminaries, debatten en lezingen over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit	Aanbod voor de docenten en medewerkers internationalisering, maar kan ook opengesteld worden aan de studenten en dus bijdragen aan de resultaten R1 en R3.	GSD B.1: benadering B.1.1
2.2: Werksessies op maat over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit	Werksessies op maat voor de instellingen waarbij intervisie centraal staat. Inclusief train de trainers voor docenten en medewerkers internationalisering, waardoor ook de omkadering van Noord-Zuidmobiliteit (1.2 en 1.3) wordt ondersteund.	GSD B.1: benaderingen B.1.2 ³⁹ , B.1.3 ⁴⁰ en B.1.5 ⁴¹

³⁷ GSK België, GSD C.3: Versterken van (informereren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren) en/of samenwerken met intermediaire actoren met het oog op een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is.

³⁸ GSK België, benadering C.3.6: Versterken van studentes/-n, onderzoek-st-ers, stagiair-e-s en/of bursale uit het Zuiden.

³⁹ GSK België, benadering B.1.2: Verankering in de onderwijsinstellingen.

⁴⁰ GSK België, benadering B.1.3: Capaciteitsversterking van de onderwijsactoren.

⁴¹ GSK België, benadering B.1.5: Mainstreaming van wereldburgerschap binnen de internationaliseringsdynamiek van het hoger onderwijs.

R3: Studenten versterken hun wereldburgerschapscompetenties via studentenprojecten en bereiken een groot publiek met eigen initiatieven in dit kader		
3.1: Studentenprojecten rond gender en seksuele en reproductieve rechten	Via missies bij partnerorganisaties in het Zuiden verbeteren studenten hun kritisch inzicht in en komen ze in actie rond een mondiale uitdaging gelieerd aan gender en seksuele en reproductieve rechten. Binnen dit kader kunnen ook seminaries, lezingen en debatten georganiseerd worden (2.1).	GSD B.2: benadering B.2.1
4.1: Digitaal aanbod voor studenten, docenten en medewerkers internationalisering	De activiteiten van de 3 resultaten zullen ondersteund worden door een digitaal aanbod op basis van een webapplicatie die toegankelijk is voor studenten, docenten en medewerkers internationalisering. Via een online registratie op de UCOS-website, zal relevante achtergrondinformatie op een gepersonaliseerde manier aangeboden worden.	GSD B.1: benadering B.1.1

3.3.2. Schematisch

Veranderingstheorie UCOS 2017 - 2021

3.4. Hypothesen

Hieronder vindt u de hypothesen die de veranderingstheorie van het voorliggende programma ondersteunen. Voor de risicoanalyse, zie hoofdstuk 4.

3.4.1. Deelname aan de activiteiten

Op het eerste niveau dienen we aan te tonen dat de doelgroepen (studenten, docenten en medewerkers internationalisering) en andere belangrijke actoren (zoals de instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs en partners in het Zuiden) hun weg vinden naar de **activiteiten** van UCOS. We steunen hierbij op de volgende hypothesen:

1.1: Vormingen over wereldburgerschap	
H1: De instellingen van het hoger onderwijs doen een beroep op de vormingen van UCOS	Uit het overleg met de instellingen van het hoger onderwijs blijkt dat er, naast de omkadering van Noord-Zuidmobiliteit, ook interesse is in vormingen voor studenten rond wereldburgerschap (zie contextanalyse). Het vormingsaanbod voor het hoger aanbod wordt jaarlijks aangekondigd met een brochure (zie bijlage 10).
H2: De studenten hebben interesse in vormingen over wereldburgerschap	In 2015 namen 601 studenten van de UAB deel aan het kennisaanbod van UCOS, wat de interesse bij de studenten aantoont. ⁴² Daarenboven wordt het volledige aanbod voortaan aangeboden aan alle studenten van het Vlaamse hoger onderwijs, waardoor het potentiële bereik zal toenemen.
1.2: Omkadering voor studenten die naar het Zuiden gaan	
H3: De studenten blijven geïnteresseerd om in het kader van hun studies naar het Zuiden te gaan	Het overleg met de instellingen van het hoger onderwijs suggereert dat het aantal studenten dat in het kader van zijn studies naar het Zuiden trekt de komende jaren zal blijven stijgen (zie contextanalyse).
H4: De instellingen van het hoger onderwijs doen een beroep op de omkaderingstrajecten van UCOS	Op Luca School of Arts en UCLL na werken alle instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs samen met UCOS. Uit het overleg met deze instellingen blijkt dat de omkadering aangeboden door UCOS als een meerwaarde worden aanzien voor de studenten. (zie contextanalyse).
H5: De studenten nemen deel aan de omkaderingstrajecten aangeboden door UCOS	Uit het onderzoek naar de omkadering en de impact van Zuidstages van Howest en UCOS blijkt dat de grote meerderheid van de studenten deelneemt aan een voorbereiding van UCOS (zie contextanalyse). De vormingen krijgen ook uitstekende waarderingcijfers zijn soms verplicht.
1.3: Interculturele omkadering voor studenten uit het Zuiden	
H6: De studenten uit het Zuiden komen de volgende jaren nog steeds naar België	Uit het overleg met de instellingen van het hoger onderwijs blijkt dat het aantal internationale studenten dat aan het Vlaamse hoger onderwijs studeert in de lift zit en, door de uitbouw van Engelstalige opleidingen, waarschijnlijk zal blijven toenemen (zie contextanalyse).

⁴² Narratief voortgangsverslag 2015, pp. 22-23.

H7: Er is nood aan een omkadering voor studenten uit het Zuiden	Uit het overleg met de instellingen van het hoger onderwijs blijkt dat studenten uit het Zuiden vooral gefocust zijn op hun opleiding (zie contextanalyse), er is dus weinig aandacht voor interculturele uitwisseling en wereldburgerschap.
H8: De instellingen van het hoger onderwijs doen een beroep op de omkaderingstrajecten voor studenten uit het Zuiden van UCOS	Volgens de instellingen van het hoger onderwijs kan het nuttig zijn indien UCOS inspeelt op bovenstaande problematiek met een specifiek aanbod rond inkomende mobiliteit (zie contextanalyse).
H9: De studenten uit het Zuiden nemen deel aan de omkaderingstrajecten aangeboden door UCOS	Omdat deze activiteit op vraag van de instellingen wordt georganiseerd, weten we dat de vraag bestaat. De instellingen kunnen de studenten uit het Zuiden aansporen om deel te nemen.
2.1: Seminaries, debatten en lezingen over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit	
H10: De docenten en medewerkers internationalisering hebben interesse in seminaries, debatten en lezingen over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit	Uit het overleg met de instellingen van het hoger onderwijs blijkt dat het idee om, in samenwerking met andere CMO's, een tweedelijnsaanbod uit te bouwen voor docenten uit specifieke opleidingen positief onthaald wordt (zie contextanalyse).
H11: De instellingen van het hoger onderwijs doen een beroep op UCOS om hun omkaderingstrajecten voor studenten te verbeteren	De evaluatie van het programma 2014-2016 door Stoop Consulting toont aan dat UCOS wordt aanzien als een coördinator of facilitator voor het ontwikkelen en delen van kennis, ervaring en tools ter ondersteuning van de internationalisering binnen het hoger onderwijs (zie contextanalyse).
2.2: Werksessies op maat over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit	
H12: De docenten en medewerkers internationalisering contacteren UCOS voor werksessies op maat over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit	Uit de evaluatie van het programma 2014-2016 door Stoop Consulting blijkt dat vanuit de hogescholen de vraag bestaat om nog meer ter plaatse en op hun maat te werken (zie contextanalyse). Ook de diensten internationalisering van de universiteiten hebben concrete interesse voor werksessies op maat.
3.1: Studentenprojecten rond gender en seksuele en reproductieve rechten	
H13: De studenten hebben interesse in de thema's gender en seksuele en reproductieve rechten	Uit de doelgroepenbevraging in het kader van de evaluatie van het DGD-programma 2014-2016 door Stoop Consulting blijkt dat de studenten een grote interesse vertonen voor de thema's niet-materiële mensenrechten en gendergelijkheid (zie contextanalyse).
H14: Partners in het Zuiden tonen interesse om mee te werken aan de studentenprojecten rond gender en seksuele en reproductieve rechten	Hiervoor rekenen we op onze partner deMens.nu, die hier reeds een uitgebreide ervaring in heeft. Als stichtend lid van IHEU en EHF heeft het wereldwijd initiatieven en campagnes hierrond ondersteund (zie contextanalyse). Via een intentieovereenkomst hebben IHEU en IHEYO (International Humanist and Ethical Youth Organisation) zich geëngageerd om actief lidorganisaties en partners in het Zuiden te introduceren bij UCOS.
4.1: Digitale ondersteuning voor studenten, docenten en medewerkers internationalisering	

H15: Studenten, docenten en medewerkers internationalisering vinden hun weg naar de webapplicatie van UCOS	Tijdens de activiteiten zal de webapplicatie nauwkeurig toegelicht worden. Studenten, docenten en medewerkers internationalisering die zich op de UCOS-website inschrijven voor een vorming of omkadering zullen automatisch geregistreerd worden in de webapplicatie.
---	--

3.4.2. Bereiken van de resultaten

De deelname van de doelgroepen aan de activiteiten van UCOS moet bijdragen aan de drie vooropgestelde **resultaten**. Hiervoor rekenen we op volgende hypothesen:

R1: Studenten versterken hun wereldburgerschapcompetenties binnen het Vlaamse hoger onderwijs	
H16: De vormingen over wereldburgerschap versterken de wereldburgerschapcompetenties bij de studenten	De evaluatie van het DGD-programma 2014-2016 door Stoop Consulting toont aan dat de studenten van de UAB die gebruik maakten van het kennisaanbod van UCOS hun competenties hebben versterkt. ⁴³
H17: Een verblijf in het Zuiden biedt een goede incentive om de wereldburgerschapcompetenties van studenten te verbeteren	Uit het onderzoek naar de omkadering en de impact van Zuidstages van Howest en UCOS blijkt dat de studenten aangeven dat zij hun interculturele competenties hebben aangescherpt tijdens hun verblijf in het Zuiden (zie contextanalyse).
H18: De omkadering voor studenten die naar het Zuiden gaan versterkt hun wereldburgerschapcompetenties	In het onderzoek naar de omkadering van Zuidstages van Howest en UCOS geven de studenten aan dat zij hun interculturele competenties hebben aangescherpt tijdens hun verblijf in het Zuiden en zij wijzen hierbij op het nut en de noodzaak van een goede voorbereiding. De verwerkingsactiviteiten na terugkeer sporen de studenten aan om sneller zelf initiatieven op te starten rond mondiale verhoudingen of de ontwikkelingsproblematiek. (zie contextanalyse).
H19: De omkadering voor studenten uit het Zuiden versterkt hun wereldburgerschapcompetenties	Deze omkaderingstrajecten worden voor het eerst georganiseerd, dus we kunnen pas nadien het resultaat evalueren. Wel weten we uit de ervaring met andere omkaderingstrajecten dat we hier een positieve impact kunnen behalen.
R2: Docenten en medewerkers internationalisering kunnen wereldburgerschapcompetenties overbrengen op studenten	
H20: De docenten en medewerkers internationalisering zijn in staat om met de opgedane inzichten wereldburgerschapcompetenties over te brengen op studenten	Uit de bevestigingen in het kader van de evaluatie van het DGD-programma 2014-2016 door Stoop Consulting blijkt dat de docenten en de medewerkers internationalisering heel tevreden zijn over de activiteiten van UCOS. Een van de sterkten die naar boven kwam bij de bevestiging is de concrete bruikbaarheid in de praktijk van de kennis, ervaring, tips en tools aangebracht door UCOS. Volgens hen hadden de UCOS-initiatieven een positieve impact en toegevoegde waarde voor de eigen werking en voor de onderwijsinstellingen. ⁴⁴

⁴³ Stoop Consulting, Rapport evaluatie het DGD-programma 2014-2016 van UCOS, pp. 10-12 en 23-28.

⁴⁴ Stoop Consulting, Rapport evaluatie het DGD-programma 2014-2016 van UCOS, pp. 18-20 en 60-71.

R3: Studenten versterken hun wereldburgerschapscompetenties via studentenprojecten en bereiken een groot publiek met eigen initiatieven in dit kader	
H21: De studentenprojecten versterken de wereldburgerschapscompetenties van de studenten	<p>UCOS heeft al een uitgebreide ervaring met dergelijke projecten, voorheen gekend als de studententrajecten. Uit de evaluatie van de trajecten door Stoop Consulting blijkt dat de studenten van de UAB, die in het verleden deelnamen, hun competenties hebben versterkt.⁴⁵</p> <p>De studentenprojecten liggen in het verlengde, maar worden uitgebreid met andere activiteiten die in het verleden afzonderlijk werden georganiseerd. We willen de inspanningen samenbrengen, waarbij de deelnemende studenten nog meer de motor worden van het sensibiliseren en het aanbieden van een diepgaand kennisaanbod op de campussen van het Vlaamse hoger onderwijs.</p> <p>De inhoudelijke focus en de wetenschappelijke ondersteuning worden versterkt door de nauwere samenwerking met RHEA en LOCI (zie hoofdstukken 6.6.11 en 6.6.12)</p>
H22: De deelnemers aan de studentenprojecten bereiken een groot publiek	<p>Uit de evaluatie van het DGD-programma 2014-2016 blijkt dat de trajectmatige aanpak van studentenprojecten die binnen dit programma zal worden verdergezet studenten activeert om een breder publiek te informeren over de nieuwe inzichten die ze tijdens het project hebben opgedaan.⁴⁶</p>

3.4.3. Specifieke en algemene doelstelling

Door het versterken van wereldburgerschapscompetenties dragen de studenten bij aan het bereiken van de **specifieke doelstelling**:

SD1: Studenten van het Vlaams hoger onderwijs stellen zich op als bewuste wereldburgers en zetten zich in voor internationale solidariteit.

Het succes van het werken op wereldburgerschapscompetenties is reeds aangetoond door het DGD-programma 2014-2016 van UCOS. De evaluatie door Stoop Consulting toonde aan dat 81,85% van de studenten die in aanraking kwamen met de interventies van UCOS hun inzicht in en betrokkenheid bij mondiale uitdagingen en het Zuiden verdiept en aangescherpt hebben. Daarnaast heeft 62,55% van deze studenten in keuzes en handelen meer aandacht voor mondiale uitdagingen en/of het Zuiden. 135 studenten hadden zelf initiatieven genomen in opvolging van of in relatie tot het UCOS-programma 2014-2016.⁴⁷

Indien de studenten het hoger onderwijs verlaten als bewuste wereldburgers die een bijzondere aandacht hebben voor duurzame ontwikkeling ten gunste van het Zuiden, dragen ze ook bij aan onze **algemene doelstelling**:

Bewuste wereldburgers dragen bij aan duurzame ontwikkeling voor het Zuiden.

⁴⁵ Stoop Consulting, Rapport evaluatie het DGD-programma 2014-2016 van UCOS, pp. 13-15 en 29-59.

⁴⁶ Stoop Consulting, Rapport evaluatie het DGD-programma 2014-2016 van UCOS, pp. 13-15.

⁴⁷ Stoop Consulting, Rapport evaluatie het DGD-programma 2014-2016 van UCOS, pp. 8-10.

3.5. Agogische aanpak

UCOS onderschrijft het hoofdinterventietype educatie voor het hoger onderwijs. De deelinterventietypes informatievoorziening, sensibilisering, mobilisering en capaciteitsversterking, al dan niet in het kader van internationale mobiliteit⁴⁸, maken ook deel uit van de aanpak van UCOS.

Hoe maken we die educatie-opdracht concreet?

Om de gedragsverandering die we voor ogen hebben en die uitgedrukt wordt in de specifieke doelstelling, concreet een aanzet te geven, nemen we het denkwerk van UNESCO⁴⁹ als uitgangspunt.

De kernconceptuele dimensies die we onderschrijven zijn:

- ontwikkelen van kennis, inzicht en visie;
- ontwikkelen van verbondenheid, openheid en respect voor diversiteit;
- appelleren voor actie en werken aan effectieve en constructieve gedragsverandering.

UNESCO stelt een holistische, transformatieve, op waarden gebaseerde engagement voor dat ingebed is in bredere educatiedoelen.⁵⁰ De aanpak van UCOS is ingebed in het educatiebeleid van de instellingen van het hoger onderwijs. Bij de studenten vertrekken we van hun engagementen en faciliteren we ze.

Het **sociaal-constructivisme**⁵¹ is het (ped)agogische model dat al enkele jaren als uitgangspunt dient van de meeste activiteiten van UCOS:

- Leren is een actief proces. Door het gebruik van interactieve methodieken worden de deelnemers voortdurend zelf aan het denken en aan het werk gezet;
- Leren is een constructief proces. Door de aard van de gebruikte werkvormen construeren de deelnemers zelf kennis, inzichten en vaardigheden;
- Leren is een sociaal proces. Opnieuw zorgt de doelgerichte keuze van de werkvormen ervoor dat de deelnemers van en met elkaar leren. Deze peereducatie wordt onder meer bereikt door de uitwisseling van ervaringen en ideeën en de stimulans tot participatie;
- Leren is een contextgebonden proces. Inhoudelijk en methodisch sluit de educatie aan bij de voorkennis en interesse van de deelnemers en bij hun specifieke activiteiten/gastlanden/thema's.

Deze uitgangspunten leggen meteen ook uit waarom UCOS bij voorkeur voor dit model kiest. De deelnemer neemt zelf verantwoordelijkheid voor de manier waarop hij leert. Bovendien verleent het model ons de opportuniteit om zoveel mogelijk in aanpak te differentiëren. Op die manier wordt leren optimaal gegarandeerd.

UCOS ondersteunt en organiseert het opdoen van **ervaringen die gelinkt zijn met het Zuiden en de Noord-Zuidproblematiek**. Leerprocessen zijn intenser indien de lerende 'in de wereld staat'. Maar zoals het Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs (CEGO) terecht opmerkt, is dit niet voldoende. Voor het expertisecentrum verwijst ervaringsgerichtheid in de eerste plaats "naar het gericht zijn naar de manier waarop anderen de

---

⁴⁸ GCA Noord, p. 19.

⁴⁹ UNESCO, Global Citizenship Education. Topics and learning objectives, 2015, p. 15.

⁵⁰ <http://en.unesco.org/gced/approach>

UNESCO's approach to GCED is:

- Holistic: addressing learning content and outcomes, pedagogy and the learning environment in formal, non-formal and informal learning settings;
- Transformative: enabling learners to transform themselves and society;
- Value based: promoting universally shared values such as non-discrimination, equality, respect and dialogue;
- Part of a larger commitment to support the quality and relevance of education.

⁵¹ M. Valcke, *Onderwijskunde als ontwerpwetenschap*, Gent, Academia Press, 2010, pp. 205-210.

context ervaren. Dit veronderstelt een fundamenteel respect voor de andere vanuit een houding van gelijkwaardigheid.”⁵² Vrij vertaald vertrekken we vanuit de bezorgdheden van studenten en opleiders, waarbij er samen gezocht wordt naar nieuwe inzichten en handelingsperspectieven. Ervaring opdoen (in het Zuiden of op een internationale conferentie bijvoorbeeld) is op zich niet voldoende. Deze ervaringen moeten gekaderd worden. UCOS brengt deze omkadering in.

In een academische *setting* is anderzijds kritische reflectie ingeleid door experts ook op haar plaats. De vooronderstelling waar we vanuit moeten gaan, is dat als studenten, docenten of medewerkers internationalisering zich vrijwillig inschrijven voor een debat, lezing, ... zij dit doen vanuit een intrinsieke motivatie. Vanuit die **betrokkenheid** ontstaat ook leren.

Tenslotte: UCOS is een **vormingsorganisatie** en geen beweging. Mobilisering van de doelgroepen gebeurt door in te spelen op het bestaand aanbod.

3.6. Beschrijving van de activiteiten

De hieronder beschreven activiteiten worden gedurende het programma voortdurend gemonitord en geëvalueerd. Hoewel de doelstellingen weinig zullen evolueren, is de kans dus groot dat gedurende de komende vijf jaar belangrijke aanpassingen worden doorgevoerd in de inhoud.

3.6.1. Vormingen over wereldburgerschap (1.1)

Doelstellingen

De vormingen over wereldburgerschap hebben als doel het versterken en stimuleren van **visie en praktijk over wereldburgerschap** bij studenten in het kader van hun opleiding. Systeemdenken wordt gestimuleerd.

Aan het einde van een omkaderingstraject zijn de studenten in staat om:

- hun eigen referentiekader te vergelijken met andere visies op de wereld;
- lokale kwesties in een internationale context te plaatsen;
- een kritische visie te ontwikkelen en uit te dragen rond ontwikkelingsrelevante vraagstukken;
- de impact van hun vakgebied in een internationale context te plaatsen.

Inhoud

UCOS draagt bij tot het *mainstreamen* van wereldburgerschap binnen het hoger onderwijs. Naast de thema's waarin de organisatie zelf de nodige expertise in huis heeft, zetten we **externe expertise** (gastsprekers) in voor die thema's die we actief promoten naar bepaalde opleidingen of waar we vraag naar krijgen. Een aandachtspunt wordt het aanbod naar opleidingen die finaliseren naar voor duurzame ontwikkeling relevante sleutelposities in de samenleving. Voorbeelden: opleidingen met onderdelen internationale handel en ondernemen, fiscaliteit, ICT, biotechnologie, metallurgie, stadsplanning, ...

We zorgen voor **vormingen op maat voor studenten**, o.a. met betrekking tot volgende thema's:

- Algemene inleiding in wereldburgerschap en duurzame ontwikkeling;
- Beeldvorming, stereotypen en vooroordelen;
- Zin en onzin van ontwikkelingssamenwerking, dilemma's van het goede doel;
- Armoede en ongelijkheid in het Zuiden;
- Ontwikkeling en migratie.

Als transversale thema's komen **gender, duurzaamheid en niet-materiële mensenrechten** in alle vormingen aan bod.

---

⁵² <https://vorming.cego.be/over>

3.6.2. Omkadering voor studenten die naar het Zuiden gaan (1.2)

Doelstellingen

Studenten leren dankzij stage of onderzoek in het Zuiden vaktechnische kennis en vaardigheden. Een Zuidervaring is echter ook een uitstekende gelegenheid om inzichten, vaardigheden en visieontwikkeling met betrekking tot mondiale samenwerking en solidariteit te verwerven. Het doel van het versterken van deze wereldburgerschapscompetenties is tweeledig:

- 1) Studenten zullen beter functioneren en **samenwerken in andere socio-economische en culturele contexten** (interculturele competenties) en zo een betere bijdrage leveren in het kader van **internationale solidariteit** (globaal engagement).
- 2) Studenten schakelen zich na hun terugkeer in onze samenleving in als **kritische en bewuste wereldburgers** (globaal engagement).

Aan het einde van een omkaderingstraject zijn de studenten in staat om:

- hun eigen referentiekader te vergelijken met andere visies op de wereld;
- hun houding en communicatie aan te passen in interculturele situaties;
- op een constructieve manier om te gaan met de moeilijkheden en de negatieve gevoelens die met interculturele ontmoetingen gepaard kunnen gaan;
- naar de visie en deskundigheid van de andere te luisteren;
- lokale kwesties in een internationale context te plaatsen;
- zich op een positieve manier te engageren rond maatschappelijke uitdagingen;
- de impact van hun vakgebied in een internationale context te plaatsen.

Inhoud

Het huidige door UCOS aangeboden traject beslaat drie delen:

- **Voorbereiding:** bestaat uit een voorbereidingsdag of -sessie waarin de studenten oefenen op competenties die de slaagkansen van een Zuidervaring verhogen.
- **Tools die tijdens het verblijf** de ervaring van de studenten ondersteunen. Op dit moment gaat het in de eerste plaats om een notebook in zakformaat, de komende jaren verder aangevuld met digitale ondersteuning (zie activiteit 4.1).
- **Nawerking of debriefing:** rondt het traject af, en zorgt ervoor dat de opgedane inzichten en vaardigheden voor de studenten een duurzame meerwaarde betekenen. Voor studenten die interesse tonen om verder aan de slag te gaan met hun ervaringen en ondersteuning willen in actie te komen voor internationale solidariteit, kunnen ook terugkomweekends georganiseerd worden.

Als transversale thema's komen **gender, duurzaamheid en niet-materiële mensenrechten** in alle vormen aan bod.

Nieuw, op vraag van de instellingen voor het hoger onderwijs, is een **Engelstalig** aanbod (zie contextanalyse).

Daarnaast komt er ook een **aanvullend en verdiepend aanbod** voor studenten. Per regio is er de mogelijkheid om zich in te schrijven in een werksessie. Voorbeelden: leven in een islamitisch land (m.i.v. genderaspecten), zin en onzin van alternatieve technologie, stagiaire zijn in Suriname (m.i.v. genderaspecten), ... Dit aanbod wordt georganiseerd in samenwerking met de diaspora.

De UCOS-inbreng maakt meer en meer deel uit van een **ruimer omkaderingstraject** dat wordt aangeboden door de opleiding of de instelling zelf. Dit vraagt voortdurend **overleg en afstemming**. UCOS levert voor de uitwerking

van deze trajecten ook bijdragen via werksessies voor docenten en medewerkers internationalisering (zie activiteit 2.2).

3.6.3. Omkadering voor studenten uit het Zuiden (1.3)

Doelstellingen

Op vraag van de instellingen en op maat biedt UCOS een omkadering aan voor studenten uit het Zuiden die in België studeren. Het doel van het versterken van deze wereldburgerschapscapaciteiten is tweeledig:

- 1) Studenten zullen beter functioneren en **samenwerken** in de Belgische socio-economische en culturele contexten (interculturele competenties) en zo een betere bijdrage leveren in het kader van het **imago van internationale solidariteit** (globaal engagement).
- 2) Studenten schakelen zich na hun terugkeer in hun samenleving in als **kritische en bewuste wereldburgers** (globaal engagement).

Aan het einde van een omkaderingstraject zijn de studenten in staat om:

- hun eigen referentiekader te vergelijken met andere visies op de wereld;
- hun houding en communicatie aan te passen in interculturele situaties;
- op een constructieve manier om te gaan met de moeilijkheden en de negatieve gevoelens die met interculturele ontmoetingen gepaard kunnen gaan;
- naar de visie en deskundigheid van de andere te luisteren;
- lokale kwesties in een internationale context te plaatsen;
- zich op een positieve manier te engageren rond maatschappelijke uitdagingen;
- de impact van hun vakgebied in een internationale context te plaatsen.

Inhoud

Het **spiegel-aanbod** legt expliciete focus op het leven en werken in België en de verantwoordelijkheid van ieder van ons in het kader van de globale uitdagingen.

Als transversale thema's komen **gender, duurzaamheid en niet-materiële mensenrechten** in alle vormen aan bod.

Deze vormen worden in het **Engels** aangeboden en georganiseerd in samenwerking met VLIR-UOS en VVOB (zie hoofdstuk 6.6.2). Eerste doelgroep: buitenlandse beursstudenten van VLIR-UOS.

3.6.4. Seminars, lezingen en debatten over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit (2.1)

Doelstellingen

De seminars, lezingen en debatten hebben als doel het in handen geven van inzichten en *tools* aan de docenten en de medewerkers internationalisering. Hiermee kunnen zij aan de slag om de kwaliteit van Noord-Zuidmobiliteit te verbeteren en de Noord-Zuidproblematiek aan bod te brengen binnen de onderwijsinstellingen.

Onrechtstreeks zullen de volgende competenties bij de studenten versterkt worden:

- hun eigen referentiekader te vergelijken met andere visies op de wereld;
- hun houding en communicatie aan te passen in interculturele situaties;
- lokale kwesties in een internationale context te plaatsen;
- een kritische visie te ontwikkelen en uit te dragen rond ontwikkelingsrelevante vraagstukken;

- de impact van hun vakgebied in een internationale context te plaatsen.

Inhoud

Aanbod voor medewerkers binnen het hoger onderwijs die op zoek zijn naar ondersteuning bij de visievorming en beleid rond wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit. Hiervoor wordt samengewerkt en gecoördineerd met VLIR-UOS, VVOB en Echos Communication (zie hoofdstukken 6.6.2 en 6.6.3).

Voorbeelden: zie activiteiten 1.1 en 1.3.

Afhankelijk van het thema kiezen we voor input van interne of externe experts. Echos Communication zorgt voor redactie van relevante artikels. Grootte van de groep deelnemers: minstens 15 en tot 200 in het geval van een internationale *keynote speaker*.

3.6.5. Werksessies op maat over wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit (2.2)

Doelstellingen

De seminaries, lezingen en debatten hebben als doel het in handen geven van inzichten en *tools* aan de docenten en de medewerkers internationalisering. Hiermee kunnen zij aan de slag om de kwaliteit van Noord-Zuidmobiliteit te verbeteren en de Noord-Zuidproblematiek aan bod te brengen binnen de onderwijsinstellingen.

Onrechtstreeks zullen de volgende competenties bij de studenten versterkt worden:

- hun eigen referentiekader te vergelijken met andere visies op de wereld;
- hun houding en communicatie aan te passen in interculturele situaties;
- lokale kwesties in een internationale context te plaatsen;
- een kritische visie te ontwikkelen en uit te dragen rond ontwikkelingsrelevante vraagstukken;
- de impact van hun vakgebied in een internationale context te plaatsen.

Inhoud

Werksessies (intervisie) op vraag van de instellingen en op maat m.b.t wereldburgerschap(seducatie) en Noord-Zuidmobiliteit voor het hoger onderwijs.

Een traject met de instelling bestaat uit:

- Een intakegesprek (bepalen van doelen, gewenste output van het traject, plan van aanpak);
- Werksessies waarbij intervisie centraal staat.

Voorbeelden:

- Visie op internationalisering en de relatie met Noord-Zuidmobiliteit.
- Hoe de ontwikkelingsrelevantie van Zuidstages versterken?
- Inzamelacties door studenten in het kader van Zuidstages?
- Zuidstages, intervisie over interculturele en sociale-economische vraagstukken.
- Wereldburgerschap als belangrijke doelstelling voor het hoger onderwijs.
- Communicatie over het Zuiden: beelden en beeldvorming.

Er worden ook train de trainer-sessies aangeboden:

- Hoe debrief je het interculturele luik van een Zuidervaring?
- Hoe zorg je voor multiplicatie van de opgedane leereffecten?
- Hoe borg je toekomstig mondiaal engagement?

Tijdens deze training voor stageverantwoordelijken en docenten worden methodieken en inhoud en te verdiepen.

Aanpak: vanaf 6 tot maximum 15 deelnemers, op UCOS of binnen de instelling.

3.6.6. Studentenprojecten rond gender en seksuele en reproductieve rechten (3.1)

Doelstellingen

Deze studentenprojecten willen een bijdrage leveren tot de mondiale strijd voor gendergelijkheid en de volledige vervulling van iedereen's seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). Jongeren in Vlaanderen zullen getraind worden tot *changemakers* in dit veld: we bieden hen een intensieve voorbereiding en een uitdagende ervaring bij een partnerorganisatie. Dit moet hen de competenties en de *drive* geven om in Vlaanderen hierrond in actie te komen. Ze mobiliseren zich om de studentengemeenschap en een breed publiek te sensibiliseren over de wereldwijde strijd voor gendergelijkheid en SRGR. Dit zal leiden tot een groter draagvlak voor actie ten gunste van gendergelijkheid en SRGR, in België en wereldwijd, en dit zowel door concrete uitingen van solidariteit als door het vergroten van de zichtbaarheid van partnerorganisaties in het Zuiden. Voor deze projecten wordt samengewerkt met UVV/deMens.nu.

Aan het einde van een project zijn de studenten in staat om:

- hun houding en communicatie aan te passen in interculturele situaties;
- lokale kwesties in een internationale context te plaatsen;
- een kritische visie te ontwikkelen en uit te dragen rond ontwikkelingsrelevante vraagstukken;
- met andere mensen in gesprek te gaan rond maatschappelijke uitdagingen, in het bijzonder m.b.t. gender en SRGR.
- zich op een positieve manier te engageren rond maatschappelijke uitdagingen, in het bijzonder m.b.t. gender en SRGR;
- hun opgedane inzichten actief met een groot publiek te delen.

Inhoud

De projecten liggen in de lijn van onze expertise op het vlak van het trajectmatig begeleiden van studenten om wereldburgerschapcompetenties te verwerven en hen te mobiliseren om een breder publiek te sensibiliseren. Voor de inhoudelijke ondersteuning van deze projecten is een begeleidingsgroep opgericht, o.a. bestaande uit leden van RHEA, Le Monde selon les femmes, de vrijzinnige koepel, ...

Planning:

Rekrutering	Elk jaar kunnen 12 jongeren deelnemen aan het volledige traject. Van de deelnemers wordt verwacht dat ze aantonen reeds door de problematiek gegrepen te zijn en klaar te zijn om zich hiervoor (verder) te engageren. Tijdens de missies zullen de deelnemers opgedeeld worden in teams. Elk team zal toegewezen worden aan een partnerorganisatie. De indeling van de deelnemers in teams gebeurt o.b.v. een eventuele regionale spreiding, de voorkeuren van de deelnemers en eventuele specifieke competenties die nodig zijn voor de opdracht die de teams meekrijgen (zie verder).
Selectie partnerorganisaties	Parallel met de selectie van deelnemers zullen ook de partnerorganisaties met een actieve werking op het vlak van gendergelijkheid en/of SRGR geselecteerd worden. Na de selectie van de partnerorganisaties worden ze uitgebreid gebriefd door de projectverantwoordelijke.
Vorbereidingsfase	Voor hun vertrek worden de deelnemers grondig voorbereid. Deze voorbereiding zal focussen op inhoudelijke voorbereiding (rond gendergelijkheid en SRGR, i.s.m.

	gespecialiseerde collega-organisaties), interculturele communicatie en communicatievaardigheden.
Missies	<p>Na de voorbereidingsfase verblijven de deelnemers in kleine teams (2-4 personen) gedurende minstens 3 weken bij een partnerorganisatie. Tijdens deze intensieve ervaringsreizen verdiepen de deelnemers hun begrip van gendergelijkheid en SRGR door mee te draaien in de partnerorganisatie en verzamelen ze verhalen om bij terugkomst in Vlaanderen te delen.</p> <p>De teams krijgen elk een opdracht mee, die een van de volgende vormen kan aannemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knowledge For Change: Fact-finding mission <p>In opdracht van een Belgische stakeholder documenteren de teams cases in verband met een vooraf vastgelegd thema. De documentatie die de teams zo verzamelen moet de opdrachtgevende organisatie in staat stellen haar lobby- en publieksgerichte activiteiten beter te vervullen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deploy Your Competencies: Solidariteitsopdracht <p>Hierbij formuleert de partnerorganisatie voor vertrek een opdracht voor de jongeren die deelnemen aan het project. Het gaat om concrete taken waarmee de jongeren de organisatie kunnen bijstaan (studieopdracht, werking ondersteunen, duidelijk afgebakende ondersteunende of technische activiteit).</p>
Outreach in Vlaanderen	De documentatie verzameld tijdens de missies zal de kern vormen van een reeks producten en publieksactiviteiten die bij terugkomst in Vlaanderen zullen worden gerealiseerd. Deze hebben tot doel een breder publiek te informeren over de strijd die wereldwijd gevoerd wordt voor gendergelijkheid en SRGR en hen aan te zetten hierrond solidariteit te vertonen door hen concrete handelingsperspectieven aan te bieden.
Vormingspakketten	Om bij te dragen tot het draagvlak voor een genuanceerd en mondiaal gericht begrip van gendergelijkheid en SRGR, wordt ook voorzien in gerichte vormingen rond het thema. Deze vormingen zullen in de eerste plaats toegespitst worden op genuanceerde beeldvorming en verzorgd worden door de projectmedewerker.

3.6.7. Digitale ondersteuning voor studenten, docenten en medewerkers internationalisering (4.1)

Doelstellingen

Daar het digitale aanbod een ondersteuning is voor de andere activiteiten zullen de hierboven beschreven doelstellingen versterkt worden. Het moet tevens een grotere betrokkenheid bij UCOS teweeg brengen bij studenten, docenten en verantwoordelijken internationalisering, maar zal tegelijk het bereik van UCOS gevoelig uitbreiden. Via deze strategische werking, overkoepelend voor alle activiteiten van UCOS, zullen de resultaten van het programma versterkt worden.

Inhoud

Concept en planning

De website van UCOS zal de komende jaren omgevormd worden tot een **moderne en interactieve website** die optimaal gebruik zal maken van de verschillende actuele digitale mogelijkheden (cf. multimedia, sociale media, etc.). Naast een fris ogende en jonge basiswebsite, met *responsive design*, waarop elke bezoeker alle

noodzakelijke informatie over de werking van UCOS en haar activiteiten zal kunnen raadplegen, zal de website eveneens over een interactieve en **gepersonaliseerde webapplicatie** beschikken. Deze webapplicatie zal bijkomende doelgerichte informatie, volledig op maat van de persoonlijke interesses, ter beschikking stellen. Op die manier wordt in de eerste plaats tegemoet gekomen aan de vraag naar meer praktische informatie bij de studenten die naar het Zuiden gaan (zie contextanalyse). De volledig nieuwe website met webapplicatie moet gelanceerd worden voor het academiejaar 2017-2018.

Webregistratie

Geïnteresseerde studenten, docenten en medewerkers internationalisering zullen op elk moment een persoonlijk profiel op de digitale applicatie van UCOS kunnen aanmaken (*website registration system*). Ook studenten die zich online inschrijven voor deelname aan één van de vormingsdagen van UCOS, zullen automatisch een digitaal profiel aanmaken. Daarnaast zal het mogelijk zijn om via sociale media een account te laten registreren. Door het *social media account* (Facebook, Twitter, LinkedIn, ...) van de gebruiker te laten koppelen aan de profielpagina op de webapplicatie, kan de gebruiker niet alleen gemakkelijker inloggen, maar wordt het nog eenvoudiger om relevante informatie met kennissen te delen via de eigen sociale media kanalen.

Gepersonaliseerd aanbod

Door de aanmaak van een eigen profiel, selecteert de gebruiker zijn of haar interessevelden (zowel thematisch als geografisch), waarover hij/zij informatie wil ontvangen (zowel op de applicatie als via gepersonaliseerde *mailing en nieuwsalerts*). Deze gepersonaliseerde aanpak zorgt voor een **efficiënt bereik van onze doelgroep**.

Dergelijk systeem biedt ook als voordeel een eenvoudig en automatisch **databasesysteem**, waarbij studenten die deelnamen aan een vormingsdag of workshop nadien eenvoudig en doeltreffend bereikt kunnen worden met extra informatie die aansluit bij de inhoud van de eerdere informatiesessies. Het systeem zal op die manier de enorme hoeveelheid aan contactadressen die UCOS elke jaar verzamelt, beter benutten. Daarenboven zal het (tijdrovende) beheer van een handmatige contactdatabase grotendeels geautomatiseerd worden.

Digitale omkadering R1

Vanaf begin 2017 zal relevante achtergrondinformatie en specifieke landeninfo voor de voornaamste bestemmingen ter beschikking worden gesteld op de webapplicatie. Op die manier zal onder meer de **omkadering van de Zuidstages** (R1) heel specifiek aangevuld kunnen worden met digitale informatie, waarbij studenten praktische en nuttige informatie kunnen vinden rond hun gastland en relevante thema's. Ook nieuwe evenementen, die bijvoorbeeld studenten kunnen helpen met de voorbereiding van hun interculturele verblijf, zullen op een snelle en effectieve manier het doelpubliek bereiken. Het digitale aanbod zal permanent online beschikbaar zal zijn en zal eveneens gericht verspreid worden via email (cf. supra). Op die manier zal de kwaliteit van de omkadering gevoelig verhoogd worden, en dit zowel voor, tijdens en na het verblijf in het Zuiden.

Digitale omkadering R2

De webapplicatie biedt ook extra mogelijkheden als *tool* voor **docenten en medewerkers internationalisering** (R2). Via de gepersonaliseerde profielpagina en nieuwsbrief zullen zij op een efficiënte manier relevante informatie kunnen vinden die hen helpt in het proces om wereldburgerschapcompetenties over te brengen op studenten. Bovendien zal de online applicatie de mogelijkheid hebben voor elke gebruiker om zelf relevante informatie te plaatsen op onze UCOS-website, zodat zowel studenten, docenten als verantwoordelijken internationalisering zelf inhoud kunnen communiceren en delen met anderen (interactief karakter van de applicatie). Het UCOS-personeel zal hier eenvoudig een controle op de inhoud kunnen uitvoeren.

Digitale omkadering R3

Daarnaast zal de digitalisering ook worden doorgevoerd binnen onze **studentenprojecten** (R3). Zo zal het online applicatie de mogelijkheid bieden aan de studenten om de resultaten van deze projecten gemakkelijker en doeltreffender uit te wisselen met andere studenten en/of geïnteresseerden. Via een systeem van *comments* en *sharing* (via sociale media, slack.com, asana.com, etc.) wordt een uitwisseling van ervaringen en bevindingen (multiplicatie) via de digitale weg nog eenvoudiger. Deze methodes bieden de student de kans om via

verschillende etappes in groep naar specifieke doelen toe te werken, waarbij plaats is voor uitwisseling en discussie.

3.7. Monitoring en evaluatie

3.7.1. Bepaling van de indicatoren

Op basis van de veranderingstheorie bepalen we zowel kwalitatieve als kwantitatieve indicatoren voor de specifieke doelstelling en voor de 3 resultaten. De baselines en de doelwaarden staan in het logisch kader onder hoofdstuk 6.2.

<p>SD1: Studenten van het Vlaamse hoger onderwijs stellen zich op als bewuste wereldburgers en zetten zich in voor internationale solidariteit</p>	<p>De wereldburgerschapscompetenties die we versterken bevinden zich op 3 assen (zie hoofdstuk 3.3.1), die we alle willen evalueren. We opteren dus voor 3 indicatoren:</p> <p>Indicator 1: Het percentage van de studenten dat aangeeft dat de werking van UCOS hun vermogen om mondiale kwesties te analyseren en een kritische visie te ontwikkelen heeft versterkt. In het voorgaande programma werd dit geëvalueerd in het kader van de toenmalige studententrajecten, wat ons de baseline bezorgd.</p> <p>Indicator 2: Het percentage van de studenten dat aangeeft dat de werking van UCOS hun betrokkenheid bij de Noord-Zuidproblematiek heeft vergroot. Dit werd ook geëvalueerd voor de SD van het voorgaande programma, wat ons de baseline bezorgd.</p> <p>Indicator 3: Het aantal studenten dat in navolging van de werking van UCOS zelf in actie is gekomen voor internationale solidariteit met het Zuiden en voor duurzame ontwikkeling. Dit werd ook geëvalueerd voor de SD van het voorgaande programma, wat ons de baseline bezorgd. Wegens een opgelegde besparing van ongeveer 15% op het programmabudget werden de activiteiten voor docenten en medewerkers internationalisering beperkt en de studentenprojecten rond migratie en diversiteit geschrapt, waardoor deze indicator naar beneden werd bijgesteld.</p>
<p>R1: Studenten versterken hun wereldburgerschapscompetenties binnen het Vlaamse hoger onderwijs</p>	<p>Aangezien enkele instellingen, mede dankzij de trajecten voor docenten en medewerkers internationalisering, de omkadering van studenten zelf meer in handen willen nemen, verwachten we een lichte daling wat het aantal deelnemers betreft in vergelijking met het vorige programma. Nieuw is de digitale ondersteuning, dus dienen we na te gaan in hoeverre de studenten dit gebruiken. We komen tot volgende indicatoren:</p> <p>Indicator 1.1: Het aantal studenten dat een vorming heeft gevolgd of aan een omkadering heeft deelgenomen (a), het totaal aantal deelnemers (b) & het percentage deelnemers dat gebruik heeft gemaakt van de digitale ondersteuning (c). We gebruiken de baselines van 2015, enkel voor de digitale ondersteuning hebben we dit niet.</p> <p>Indicator 1.2: Het percentage van de studenten dat de aanpak en de inhoud van de vorming of van de omkadering, inclusief de digitale ondersteuning, als een meerwaarde beschouwen voor hun opleiding of voor hun verblijf in het Zuiden. We gebruiken de baseline van 2015.</p>

<p>R2: Docenten en medewerkers internationalisering van het Vlaamse hoger onderwijs zijn in staat om wereldburgerschapscompetenties over te brengen op studenten</p>	<p>Vanwege de verbeterde samenwerking met VLIR-UOS en VVOB zullen bepaalde activiteiten efficiënter verdeeld worden, waardoor we een lichte daling verwachten wat het aantal deelnemers betreft in vergelijking met het vorige programma. Wegens een opgelegde besparing van ongeveer 15% op het programmabudget werden de activiteiten voor docenten en medewerkers internationalisering ook beperkt, waardoor de kwantitatieve indicatoren verder naar beneden werden bijgesteld. Nieuw is de digitale ondersteuning, dus dienen we na te gaan in hoeverre de docenten en de medewerkers internationalisering dit gebruiken. We komen tot volgende indicatoren:</p> <p>Indicator 2.1: Het aantal docenten en medewerkers internationalisering dat aan een activiteit heeft deelgenomen (a), het totaal aantal deelnemersuren (b) & het percentage deelnemers dat gebruik heeft gemaakt van de digitale ondersteuning (c). We gebruiken de baselines van 2015, enkel voor de digitale ondersteuning hebben we dit niet.</p> <p>Indicator 2.2: Het percentage docenten en medewerkers internationalisering dat de aanpak en de inhoud van de activiteiten, inclusief de digitale ondersteuning, als een meerwaarde beschouwen om met studenten aan de slag te gaan rond wereldburgerschap en om Noord-Zuidmobiliteit beter te omkaderen. We gebruiken de baseline van 2015.</p>
<p>R3: Studenten versterken hun wereldburgerschapscompetenties via studentenprojecten en bereiken een groot publiek met eigen initiatieven in dit kader</p>	<p>Hiervoor baseren we ons op de vroegere studententrajecten. Wegens een opgelegde besparing van ongeveer 15% op het programmabudget werden de studentenprojecten rond migratie en diversiteit geschrapt, waardoor de kwantitatieve indicatoren naar beneden werden bijgesteld. We komen tot volgende indicatoren:</p> <p>Indicator 3.1: Het percentage van de deelnemende studenten dat in staat is om een kritische visie te ontwikkelen rond mondiale thema's (incl. gender), intercultureel samen te werken met respect voor diversiteit en zelf in actie te komen voor internationale solidariteit. We gebruiken de baseline van 2015.</p> <p>Indicator 3.2: Het aantal personen van het grote publiek die de deelnemende studenten hebben bereikt met hun eigen acties voor internationale solidariteit. We gebruiken de baseline van 2015.</p>

3.7.2. Proces monitoring en gegevensregistratie

Voor de verzameling van monitoringgegevens is in 2014 overgeschakeld naar het gebruik van Drupal⁵³ en CiviCRM⁵⁴-software. Dit stelt ons in staat om heel eenvoudig gegevens van onze activiteiten te verzamelen en deze te allen tijde in het oog te houden en te evalueren.

⁵³ Drupal is een webapplicatie die het mogelijk maakt om eenvoudig, zonder veel technische kennis, documenten en gegevens op het internet te publiceren. Het stelt ons in staat om de website en aanverwante software (zoals inschrijvingsmodules en evaluatieformulieren) te creëren en beheren.

⁵⁴ CiviCRM is een online software voor relatie- en contactbeheer, die ons onder meer in staat stelt om alle nuttige informatie van medewerkers, partnerorganisaties en doelgroepen op een overzichtelijke manier te beheren.

De meeste activiteiten van UCOS verlopen ondertussen met online inschrijvingen, waardoor de administratieve werklast voor de medewerkers van UCOS tot een minimum wordt beperkt. De contactgegevens van alle deelnemers worden op deze manier ook automatisch opgenomen in de database van CiviCRM. Onmiddellijk na de organisatie van een activiteit krijgen de deelnemers een evaluatieformulier toegestuurd via e-mail, welke zij volledig online kunnen invullen. Zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens van onze activiteiten worden zo dus bewaard ons online registratiesysteem.

In de zeldzame gevallen waarbij niet met online inschrijvingen gewerkt wordt, is het de organiserende medewerker van UCOS die verantwoordelijk is voor de deelnemersregistratie en voor de evaluatie van de resultaten. Om ook deze gegevens gestructureerd bij te houden, zijn er een aantal invul fiches en werkbladen ontwikkeld die terug te vinden zijn op de ownCloud van UCOS. Uiteindelijk worden ook al deze gegevens door de organiserende medewerker ingebracht in het informaticasysteem.

Voor de M&E-verantwoordelijke is het dus te allen tijde mogelijk om via het online registratiesysteem zowel het aantal deelnemers aan de activiteiten te raadplegen als de door hen ingevulde evaluaties.

Om een duidelijk overzicht te verkrijgen van de monitoringmethodieken voor de verschillende activiteiten wordt voor dit programma ook een draaiboek M&E opgesteld, welke bezorgd wordt aan alle medewerkers en beschikbaar zal zijn op de ownCloud.

3.7.3. Semestriële evaluatie- en planningsdagen

Aan het einde van elk semester (gewoonlijk in december en in juni) wordt een evaluatie- en planningsmoment georganiseerd met het team van UCOS. Ook eventuele stagiairs nemen hieraan deel. Gemiddeld worden 2 volledige dagen uitgetrokken. De semestriële plannings- en evaluatiedagen worden praktisch en inhoudelijk voorbereid door de M&E-verantwoordelijke. Vanuit het online registratiesysteem is het eenvoudig om een overzicht te verkrijgen van de verzamelde monitoringgegevens en deze tegenover de vooropgestelde indicatoren te plaatsen.

Samen met het team worden de activiteiten besproken, rekening houdend met de verzamelde kwantitatieve gegevens en de evaluaties van de deelnemers. Zo is het mogelijk om de geleerde lessen en eventuele werkpunten te identificeren en aanbevelingen te formuleren, welke opnieuw geëvalueerd worden tijdens de volgende evaluatie- en planningsdagen. Tevens kan ook het beleid rond monitoring en evaluatie zelf geëvalueerd worden en bijgestuurd waar nodig. De M&E-verantwoordelijke zorgt voor een verslag van de conclusies en zorgt ervoor dat de geleerde lessen geïmplementeerd worden.

3.7.4. Tussentijdse en eindevaluatie van het programma

In 2019 en in 2021 voorzien we om onze eigen interne M&E-inspanningen aan te vullen met een evaluatie door een externe consultant. In zowel de tussentijdse evaluatie in 2019 en de eindevaluatie in 2021 zullen de doelgroepen bevraagd worden door middel van een online enquête en intensieve bevragingen (telefonisch of m.b.v. focusgroepen). Bij de eindevaluatie dient de evaluator ook aanbevelingen te formuleren voor het volgende programma. De referentietermen voor de externe evaluaties worden gezamenlijk besproken op een teamoverleg.

4. Analyse van de risico's

Toelichtingen: Zie ook de hypothesen en hun ondersteuning in de veranderingstheorie.										
Kans	1	Onwaarschijnlijk	Gevolgen	1	Verwaarloosbaar	Risiconiveau	1	Laag	Impact op het resultaat	Identificeer het resultaat waarop het risico impact zou hebben. Gebruik hier de nummering van het logisch kader
	2	Mogelijk		2	Klein		2	Middelmatig		
	3	Waarschijnlijk		3	Middelmatig		3	Hoog		
	4	Bijna zeker		4	Groot		4	Extreem		
				5	Ernstig					
Schatting van het risico					Beheer van het risico (voor de niveaus hoog en extreem)			Opvolging van het risico		
Oorsprong en aard van het risico					Behandeling	Verantwoordelijke	Timing	Verantwoordelijke	Wanneer	
	Kans	Gevolgen	Risiconiveau	Impact op het resultaat						
Het aantal studenten van het Vlaams hoger onderwijs dat naar het Zuiden vertrekt daalt gevoelig.	2	3	2	R1				Coördinator	Jaarlijks	
Het aantal studenten uit het Zuiden dat aan de instellingen van het Vlaams hoger onderwijs studeert daalt gevoelig.	2	2	2	R1				Coördinator	Jaarlijks	
De instellingen van het hoger onderwijs doen minder een beroep op de diensten van UCOS.	2	4	3	R1 & R2	Inzetten van promotie, aanpassen van aanbod	Coördinator	Jaarlijks	Coördinator	Jaarlijks	
Internationaal Vlaanderen kent geen subsidies toe aan de studentenprojecten rond gender en seksuele en reproductieve rechten.	3	4	3	R3	Bijkomende fondsen vinden voor deze studentenprojecten	Coördinator	Q4 2016	Coördinator	Q4 2016	

5. Opvolging van de aanbevelingen in het kader van de Strategische Dialoog, verbonden met het GSK België

Volgende aanbevelingen en aandachtspunten, vermeld in het kader van de Strategische Dialoog verbonden met het GSK België, zijn van toepassing op het programma van UCOS:

Aanbeveling	Opvolging
Bij de keuze van de thematieken die worden behandeld moet de Noord-Zuid benadering duidelijk op de voorgrond worden geplaatst.	Bij alle activiteiten van UCOS wordt uitgegaan van een Noord-Zuid benadering. Dit komt duidelijk naar voor in de onderwerpen van de vormingen over wereldburgerschap voor studenten (interculturele vaardigheden in het Zuiden, zin en onzin van ontwikkelingssamenwerking, armoede en ongelijkheid in het Zuiden, enz.). Ook bij de omkadering voor studenten die naar het Zuiden gaan en voor studenten uit het Zuiden is die benadering per definitie aanwezig. Met docenten en medewerkers internationalisering wordt vooral gewerkt rond Noord-Zuidmobiliteit bij studenten. Interculturele uitwisseling met het Zuiden maakt tenslotte integraal deel uit van de studentenprojecten.
De positie van de actoren in het Zuiden en van het netwerken in het kader van OE moet duidelijk worden beschreven.	Zoals aangetoond in de contextanalyse onder de veranderingstheorie, spelen de partners in het Zuiden een belangrijke rol in de uitwerking van de inhoud van de studentenprojecten. Dit in het kader van ownership .
Elk programma moet duidelijk vermelden op welke manier genderintegratie als transversaal thema in alle domeinen van OE wordt meegewogen.	Gender komt opnieuw als prioritair thema naar voor in het programma van UCOS, in het bijzonder in het kader van onze werking rond niet-materiële mensenrechten. De visie van de organisatie en de integratie in het organisatiebeheer en de werking komen aan bod in de nota 'Genderbeleid UCOS'. In de vormingen en de omkadering van studenten is gender een belangrijk thema en de studentenprojecten rond gender en seksuele en reproductieve rechten maken het tot prioriteit.
De ANG'S's moeten beschrijven of en hoe het GSK-werkproces een invloed had op de keuzes in hun programma.	Het GSK-werkproces heeft de kans geboden om intensief uit te wisselen over de te volgen strategieën rond ontwikkelingseducatie en over de ideeën van de verschillende organisaties. Dit heeft de kans geboden om bestaande synergieën te versterken.
In de programma's moeten desgevallend de verbanden worden aangetoond met de GSK's België en de andere GSK's.	De veranderingstheorie wordt gekaderd binnen de overeenkomende Gemeenschappelijke Strategische Doelen van het GSK België en de link met de GSK's Marokko en Senegal wordt aangetoond.
De nieuwe media en digitalisering zijn belangrijke instrumenten voor OE. De ANG'S's moeten toelichten hoe ze dit potentieel benutten.	Digitalisering wordt een belangrijk ondersteunend onderdeel van de werking van UCOS. Via een volledig vernieuwde website met gepersonaliseerde webapplicatie zal UCOS ervoor zorgen dat op een

	<p>innovatieve en efficiënte manier alle contacten via gepersonaliseerde profielen en <i>mailings</i> beter bereikt zullen worden. UCOS wil op deze manier optimaal gebruik maken van de hedendaagse digitale mogelijkheden om haar bereik uit te breiden en een grotere betrokkenheid bij UCOS teweeg te brengen bij studenten, docenten en medewerkers internationalisering. De vormingen en omkaderingen worden aangevuld en versterkt door het digitale aanbod.</p>
<p>De ANGS's moeten in hun programma keuzes maken en ze kunnen dus niet allemaal voor alle doelen aan alle benaderingen deelnemen die ze hebben onderschreven.</p>	<p>UCOS heeft hier duidelijke keuzes in gemaakt. De GSD's en de benadering waaraan onze organisatie een bijdrage wil leveren zijn duidelijk vermeld in onze veranderingstheorie.</p>
<p>In de programma's mogen complementariteit, synergieën en coördinatie niet met elkaar worden verward.</p>	<p>Hier is rekening mee gehouden bij de beschrijving van synergieën en complementariteit (zie hoofdstuk 6.6)</p>
<p>De complementariteit en de samenwerkingsvormen met de andere actoren van de civiele samenleving moeten aan bod komen.</p>	<p>Vooraf in het kader van de studentenprojecten (R3) zet UCOS duidelijk in op samenwerking met andere actoren van de civiele samenleving, in het bijzonder met migrantenorganisaties en jongerenorganisaties</p>
<p>Wat de synergieën betreft, moet voor elk soort samenwerking het volgende worden beschreven: de betrokken actoren, de leads, de doelstellingen, ...</p>	<p>De doelstellingen en de taakverdeling van de verschillende samenwerkingsverbanden worden duidelijk beschreven.</p>
<p>Inzake het onderwijs worden de keuzes toegelicht aan de hand van de contextelementen die in het GSK zijn beschreven.</p>	<p>Zie de contextanalyse in de veranderingstheorie (hoofdstuk 3.1).</p>
<p>Wat de 1^e en 2^e lijn betreft, moeten de ANGS's aantonen op welke wijze het werk met hun maatschappelijk draagvlak vooral aansluit bij de OE-doelstellingen en op welke manier zij in dit kader vorm geven aan coördinatie/samenwerking.</p>	<p>Zie de samenwerkingsverbanden met o.a. VLIR-UOS en VVOB (hoofdstukken 6.6.2 en 6.6.3).</p>

6. SD 1

6.1. Fiche SD 1

Outcome (Engels of Spaans of Frans):	/			
Outcome (Frans en/ of Nederlands):	SD 1: Studenten van het Vlaamse hoger onderwijs stellen zich op als bewuste wereldburgers en zetten zich in voor internationale solidariteit			
IATI activity identifier:	/			
Land:	België	Wordt deze outcome/ doelstelling gedekt door een GSK?		<i>Ja/Nee</i>
Doelprovincies(s)/ sta(a)t(en):	Subnational admin level 1	subnational admin level 2	subnational admin level 3	Gemeente
Lokale partners of betrokken partijen:	<i>Partner 1</i>	N.v.t.		
	<i>Partner x</i>	N.v.t.		
	<i>Partner y</i>	N.v.t.		
Andere plaats van de interventie:	N.v.t.			
GPS-coördinaten:	~~<i>Naam partner/ Plaats</i>~~	Lengtegraad:	N.v.t.	Breedtegraad: N.v.t.
Doelgroep:	Studenten van het Vlaamse hoger onderwijs			
Aantal begunstigen:	234.971 studenten (cijfers academiejaar 2015-2016)			
Hoofdsector:	99800 – Niet toegewezen / Onbepaald			
Interactie tussen de aanvragers	N.v.t.			
Operationele kosten van de outcome/ specifieke doelstelling (totaal):	914.435,67			

Policy Markers :		
	Milieu	1
	RIO : woestijnvorming	0
	RIO : biodiversiteit	0
	RIO : Klimaatverandering adaptatie	1
	RIO : Klimaatverandering mitigatie	1
	Gender	2
	Goed bestuur	1
	Reproductive, maternal, newborn and child health (RMNCH)	2
	HIV/Aids	1
	Kinderrechten	1
	Trade development	1

6.2. Beschrijving van de resultaten Specifieke Doelstelling 1

	Baseline	Jaar 3	Jaar 5	Verificatiebronnen	Betrokken actor(en)
GSK België Strategische doelen B1, B2, C1, C3	Zie veranderingstheorie (hoofdstuk 3) en de beschrijving van de relevantie (hoofdstuk 6.4.1) voor de bijdrage aan de strategische doelen.				
Specifieke doelstelling 1	Studenten van het Vlaamse hoger onderwijs stellen zich op als bewuste wereldburgers en zetten zich in voor internationale solidariteit				Studenten, docenten, medewerkers internationalisering en instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs.
Hypothesen	Zie veranderingstheorie.				
Indicator 1 Het percentage van de studenten dat aangeeft dat de werking van UCOS hun vermogen om mondiale kwesties te analyseren en een kritische visie te ontwikkelen heeft versterkt.	63,16 % (2014-2015)	65 %	65 %	Enquête bij de studenten die aan de activiteiten van UCOS hebben deelgenomen.	
Indicator 2 Het percentage van de studenten dat aangeeft dat de werking van UCOS hun betrokkenheid bij de Noord-Zuidproblematiek heeft vergroot.	81,85 % (2014-2015)	85 %	85 %	Enquête bij de studenten die aan de activiteiten van UCOS hebben deelgenomen.	
Indicator 3 Het aantal studenten dat in navolging van de werking van UCOS zelf in actie is gekomen voor internationale solidariteit met het Zuiden en voor duurzame ontwikkeling.	135 studenten (2014-2015)	255 studenten (2017-2019)	425 studenten (2017-2021)	Enquête bij de studenten die aan de activiteiten van UCOS hebben deelgenomen.	
Resultaat 1	Studenten versterken hun wereldburgerschapscompetenties binnen het Vlaamse hoger onderwijs				VLIR-UOS, VVOB, USOS
Hypothesen	Zie veranderingstheorie.				
Indicator 1.1 Het aantal studenten dat een vorming heeft gevolgd of aan een omkadering heeft deelgenomen (a), het totaal aantal deelnemersuren (b) & het percentage deelnemers dat gebruik heeft gemaakt van de digitale ondersteuning (c).	a) 1.021 dlrs. (2015) b) 5.145,5 uren (2015) c) nieuw	a) 1.000dlrs. / jaar b) 4.000 uren / jaar c) 75 %	a) 1.000 dlrs. / jaar b) 4.000 uren / jaar c) 75 %	Digitale inschrijvingsapplicatie van UCOS, controle via aanwezigheidslijsten & statistieken van de webapplicatie	
Indicator 1.2 Het percentage van de studenten dat de aanpak en de inhoud van de vorming of van de omkadering, inclusief de digitale ondersteuning, als een meerwaarde beschouwen voor hun opleiding of voor hun verblijf in het Zuiden.	79 % (2015)	80 %	80 %	Digitaal evaluatiesysteem van UCOS	

Resultaat 2	Docenten en medewerkers internationalisering van het Vlaamse hoger onderwijs zijn in staat om wereldburgerschapscompetenties over te brengen op studenten				VLIR-UOS, VVOB, Echos Communication, USOS
Hypothesen	Zie veranderingstheorie.				
Indicator 2.1 Het aantal docenten en medewerkers internationalisering dat aan een activiteit heeft deelgenomen (a), het totaal aantal deelnemersuren (b) & het percentage deelnemers dat gebruik heeft gemaakt van de digitale ondersteuning (c).	a) 110 dlrs. (2015) b) 671,5 uren (2015) c) nieuw	a) 60 dlrs. / jaar b) 360 uren / jaar c) 75 %	a) 60 dlrs. / jaar b) 360 uren / jaar c) 75 %	Digitale inschrijvingsapplicatie van UCOS, controle via aanwezigheidslijsten & statistieken van de webapplicatie	
Indicator 2.2 Het percentage docenten en medewerkers internationalisering dat de aanpak en de inhoud van de activiteiten, inclusief de digitale ondersteuning, als een meerwaarde beschouwen om met studenten aan de slag te gaan rond wereldburgerschap en om Noord-Zuidmobiliteit beter te omkaderen.	93 % (2015)	90 %	90 %	Digitaal evaluatiesysteem van UCOS	
Resultaat 3	Studenten versterken hun wereldburgerschapscompetenties via studentenprojecten en bereiken een groot publiek met eigen initiatieven in dit kader				
Hypothesen	Zie veranderingstheorie.				BHG, DiV, LOCI, RHEA, UVV/deMens.nu, IHEU, IHEYO, studentenverenigingen
Indicator 3.1 Het percentage van de deelnemende studenten dat in staat is om een kritische visie te ontwikkelen rond mondiale thema's (incl. gender), intercultureel samen te werken met respect voor diversiteit en zelf in actie te komen voor internationale solidariteit.	79 % (2015)	80 %	80 %	Verslagen van de begeleider op basis van individuele gesprekken, deelname aan het project en bijdrage aan concrete acties om een groot publiek te bereiken.	
Indicator 3.2 Het aantal personen van het grote publiek die de deelnemende studenten hebben bereikt met hun eigen acties voor internationale solidariteit.	10.267 personen (2015)	5.000 personen / jaar	5.000 personen / jaar	Aanwezigheidslijsten bij publieksactiviteiten en statistieken van het bereik van de verschillende media die aangesproken worden om acties te verspreiden.	
Voorafgaande voorwaarden:	Zie veranderingstheorie.				
Typologie van de activiteiten:	<i>Vormingen, omkaderingstrajecten, seminaries, lezingen, debatten, werksessies op maat, studentenprojecten met internationale uitwisseling.</i>				

6.3. T4 – Operationele kosten SD 1

	2017	2018	2019	2020	2021	Eindtotaal
Operationele kosten						
1. Partners:						
Investering						
Werking						
Personeel						
2. Samenwerkingen						
Investering						
Werking						
Personeel						
3. Lokaal kantoor						
Investering						
Werking						
Personeel						
4. Hoofdzetel	166.728,30	180.847,43	187.924,89	186.190,22	192.744,83	914.435,67
Investering	3.083,78	3.370,74	4.227,75	1.942,71	1.942,71	14.567,68
Werking	7.293,24	11.297,58	11.842,18	14.842,18	15.407,31	60.682,48
Personeel	156.351,27	166.179,11	171.854,97	169.405,34	175.394,82	839.185,50
Totaal OK:	166.728,30	180.847,43	187.924,89	186.190,22	192.744,83	914.435,67
Investering	3.083,78	3.370,74	4.227,75	1.942,71	1.942,71	14.567,68
Werking	7.293,24	11.297,58	11.842,18	14.842,18	15.407,31	60.682,48
Personeel	156.351,27	166.179,11	171.854,97	169.405,34	175.394,82	839.185,50

Voor alle details en verduidelijking, zie **bijlage 09**.

6.4. Motivatie ten aanzien van de DAC-criteria

6.4.1. Beschrijving van de Relevantie

Aan de volgende GSD's van het **GSK België** zal het programma van UCOS een duidelijke bijdrage leveren:

B.1. Bevorderen van solidair wereldburgerschap bij de verschillende relevante doelgroepen en onderwijsactoren ⁵⁵	Alle resultaten en de specifieke doelstelling van het programma leveren hieraan een bijdrage door de wereldburgerschapscompetenties bij studenten, docenten en medewerkers internationalisering te versterken in de context van het Vlaamse hoger onderwijs.
B.2. De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties actief op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren ⁵⁶	In het bijzonder resultaat 2 wil via het aanbod aan docenten en medewerkers internationalisering hieraan een bijdrage leveren in de context van het Vlaamse hoger onderwijs.
C.1. Inwoners van België informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren ten gunste van een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is ⁵⁷	Door de studenten van het Vlaamse hoger onderwijs in staat te stellen om in actie te komen voor internationale solidariteit zullen we hieraan bijdragen met alle activiteiten. In resultaat 1 wordt dit als output vooropgesteld maar in het bijzonder de studentenprojecten binnen resultaat 3 zullen hier sterk op inzetten, daar de studenten zich op een positieve manier moeten engageren rond maatschappelijke uitdagingen en hun opgedane inzichten actief met een groot publiek moeten delen.
C.3. Versterken van (informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren) en/of samenwerken met intermediaire actoren met het oog op een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is ⁵⁸	De omkadering van studenten uit het Zuiden wil hier een bijdrage aan leveren.

6.4.2. Beschrijving van de Doeltreffendheid

De doeltreffendheid van de interventiestrategie van UCOS werd al sterk aangetoond in het vorige programma van UCOS.⁵⁹ Op basis van voortdurende evaluaties wordt deze trouwens verder bijgewerkt, waardoor we ook overtuigd zijn dat we de doeltreffendheid verder kunnen verhogen met het voorliggende programma. De specifieke doelstelling en de verwachte resultaten liggen dan ook in

---

⁵⁵ GSK België, pp. 14-15.

⁵⁶ GSK België, p. 15.

⁵⁷ GSK België, p. 23-25.

⁵⁸ GSK België, p. 24.

⁵⁹ Stoop Consulting, Rapport evaluatie het DGD-programma 2014-2016 van UCOS, 2016, pp. 8-10.

het verlengde van de verwezenlijkingen van de voorgaande jaren en zijn dus zeker ook realistisch en realiseerbaar.

Dit programma draagt bij aan de uitvoering van de volgende gemeenschappelijke benaderingen van het **GSK België**:

B.1.1. Sensibiliseren en activeren van onderwijsinstellingen en lerenden	Alle activiteiten van UCOS leveren voor het Vlaamse hoger onderwijs een bijdrage aan deze benadering. Daarenboven wordt sterk ingespeeld op een aantal aanbevelingen zoals: het gebruik maken van de toenemende digitalisering, het bereiken van studenten binnen en buiten de onderwijscontext, de samenwerking met tal van sleutelactoren en het integreren van gender en milieu. ⁶⁰
B.1.2. Verankering in onderwijsinstellingen	De activiteiten binnen resultaat 2 en dan vooral de werksessies op maat leveren een bijdrage aan de verankering in de instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs.
B.1.3. Capaciteitsversterking van onderwijsactoren	Met resultaat 2 zal het programma een belangrijke bijdrage leveren aan de capaciteitsversterking van actoren (docenten en medewerkers internationalisering) van het Vlaamse hoger onderwijs.
B.1.5. <i>Mainstreaming</i> van wereldburgerschap binnen de internationaliseringsdynamiek van het hoger onderwijs	De resultaten 1 en 2 nemen hier een belangrijke rol op door binnen de werking van het Vlaamse hoger onderwijs de internationaliseringsdynamiek te ondersteunen.
B.2.1. Het 'transformatief' karakter van ons aanbod duidelijk profileren	De visie van UCOS en het voorliggende programma sluiten aan bij de mondiale boodschap van de SDG's en bij de definitie van UNESCO voor WBE. We spelen in op de aanbeveling om diaspora, migrantenorganisaties en studenten uit het Zuiden meer te betrekken. ⁶¹
B.2.5. Transversale integratie van gender en milieu	Gender en milieu komen als transversaal thema aan bod in het volledige aanbod van UCOS. Daarenboven wordt gender naar voren geschoven als prioritair thema, in het bijzonder in het kader van de studentenprojecten binnen resultaat 3.
C.1.1. Informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren van Belgische inwoners via campagnes en/of éénmalige acties, vormingen, internationale uitwisselingen, publicaties en onderzoek, het maken van didactisch materieel	Binnen resultaat 3 is dit een essentieel onderdeel van de studentenprojecten. De studenten dienen hun opgedane kennis en inzichten met een groot publiek te delen d.m.v. campagnes en acties. ⁶²

⁶⁰ GSK België, p. 16.

⁶¹ GSK België, p. 18.

⁶² GSK België, pp. 25-26.

C.3.6. Versterken van studentes/-n onderzoek-st-ers, stagiair-e-s en/of bursalen uit het Zuiden	Met de omkadering van studenten van studenten uit het Zuiden (R1) zal UCOS hier een bijdrage aan leveren.
--	---

6.4.3. Beschrijving van de Duurzaamheid

UCOS kiest bewust voor het inbedden van haar programma in het beleid van de instellingen voor het hoger onderwijs m.b.t. wereldburgerschap, duurzame ontwikkeling en internationalisering (resultaat 1 en 2). Voor resultaat 3 is de projectaanpak een belangrijke factor van duurzaamheid.

Door de studenten van het Vlaamse hoger onderwijs bewust te maken van hun rol als wereldburger, wil UCOS hen aanzetten om zich in te zetten voor internationale solidariteit. Deze solidariteit moet bijdragen aan duurzame ontwikkeling voor het Zuiden en wordt gekaderd binnen de SDG's. Als bewuste wereldburgers zullen de studenten bijdragen aan een wereld waarin (niet-materiële) mensenrechten universeel worden gerespecteerd en iedereen op gelijkwaardige manier wordt behandeld, met respect voor verschillen en diversiteit.

De werking met studenten van het hoger onderwijs heeft een concreet lange termijn effect. Het is dus duurzaam, daar zij een belangrijke rol zullen opnemen in de maatschappij na hun studies. Hierbij is het niet van belang welke carrière zij verkiezen, daar iedereen bepaalde keuzes moet maken die een weerslag hebben op hun omgeving en op mondiale uitdagingen. Zo kunnen de studenten zich in de maatschappij oriënteren als *changemakers* die ook anderen beïnvloeden om zich bewust te worden van hun rol in de wereld. Het bovenstaande aspect is ook expliciet opgenomen in de studentenprojecten, waarbij de deelnemers hun inzichten multipliceren naar een groot publiek.

Door gendergelijkheid als prioritair thema naar voren te schuiven, willen we ook actief bijdragen aan het verwijderen van alle barrières die de emancipatie van vrouwen belemmeren. Naast het multipliceren van de inzichten uit de studentenprojecten naar een groot publiek, moeten de studenten van de huidige generatie een belangrijke rol spelen om deze gelijkheid te realiseren.

De studenten worden ook bereikt, zowel op korte als op langere termijn, door de docenten en de medewerkers internationalisering van de instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs. Hun competenties worden versterkt, waardoor een belangrijk multiplicerend effect ontstaat. De doelgroepen zullen daarnaast steeds terecht kunnen op de nieuwe webapplicatie van UCOS, ook nadat hun omkaderingstraject achter de rug is.

6.4.4. Beschrijving van de Doelmatigheid

Operationele kosten:

Belangrijkste vaststelling m.b.t. hoogste kosten: ondanks de **toegenomen vraag** van de doelgroepen en de **grotere schaal** van werken (alle acties op niveau van het volledige Vlaamse Hoger onderwijs), blijft de **personeelsinzet gelijk met het referentiejaar 2016**. Er is alleen een kleine verschuiving. Er komt 0,1 VTE bij voor de interculturele training (vooral omwille van het nieuwe aanbod voor de inkomende mobiliteit) en de vormingswerker tweedelijns gaat van 0,6 VTE naar 0,5 VTE en dit dankzij de synergieplannen met VVOB, VLIR-UOS en Echos Communication. Het totaal blijft bijgevolg **3,2 VTE voor de operationele inzet**. Deze beperkte inzet is mogelijk omdat een deel van de personeelscapaciteit ten laste wordt genomen van de organisatie UVV/deMens.nu (1 VTE) en er ook rekening wordt gehouden met de opbrengsten uit het programma (0,15 VTE). De DGD-subsidie dekt 60% van het totaal van de VTE (80/20 regel).

De **werkingskosten** werden bevroren op het niveau van 2016. Onze kosten zijn altijd beperkt gebleven omdat de deelnemers aan onze projecten een belangrijke eigen bijdrage betalen en we extra subsidies aanvragen bij het BHG voor de Zuidkosten en bij DiV voor specifieke projecten.

De **investeringskosten** zijn voor het eerst sinds jaren gestegen. Dit is door één investering te verklaren: het ontwerp en de ontwikkeling van een nieuwe performante website met webapplicatie in het kader van de digitalisering van de werking. Op basis van een rondvraag komen we uit op een bedrag van 16.000 euro, waarvan UCOS een deel ten laste neemt.

Een minimum aan index- en anciënniteitstijgingen werd opgenomen:

- indexaanpassing van 2% in 2019 en in 2021;
- anciënniteitsaanpassingen van 2% per jaar, behalve voor 50+.

Deze wettelijk verplichte aanpassingen nemen we niet in beschouwing in het kader van het evalueren van de doelmatigheid van het programma.

Besluit: de **operationele kosten** maken de werking **efficiënter** door een betere verhouding van kosten en opbrengsten ten laste van het programma:

Kosten blijven beperkt en groeien niet / groter bereik en beter impact.

Beheerskosten:

Bij beheer is er ruimte voor het optrekken van de **personeelskost** van een 0,2 naar een **0,3 VTE** binnen het programma. In het verleden was de financiering van de personeelskost binnen beheer ontoereikend.

Extra gebudgetteerde kosten voor audit- en evaluatiekosten. De nieuwe financieringsmodaliteiten van het KB m.b.t. de medefinanciering maken het mogelijk deze kosten onder beheer in te brengen.

De **details van het budget** met verduidelijking: **bijlage 09**.

6.5. Beschrijving van de specifieke Partnerschapsstrategie

Niet van toepassing voor UCOS, want enkel Noordwerking.

6.6. Beschrijving van Synergie en Complementariteit

6.6.1. Instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs

De belangrijkste operationele synergie realiseren we door de samenwerking met de **instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs**. In dit kader zullen de bestaande partnerschapsovereenkomsten met de instellingen verlengd worden na de goedkeuring van het voorliggende programma. Nieuwkomers zijn Thomas More en Odisee.

Binnen het hoger onderwijs is er vooral expertise rond interculturaliteit bij Thomas More (CIMIC), KdG en UCLL. Met CIMIC overleggen we over een verbeterde versie van haar zgn. interculturele competentiewijzer. Vooral met de hogescholen gaan we in intervisie en bekijken we hoe we elkaar kunnen versterken. UCLL ontwikkelde binnen een Europees project de Lemonoc-matrix en andere tools.

Met **USOS**, verbonden aan UAntwerpen, werken we reeds geruime tijd samen voor de omkadering van de (Antwerpse) studenten. Ook voor resultaat 2 nemen we gezamenlijke initiatieven (zal worden ingebracht in het samenwerkingsverband met VLIR-UOS, VVOB en Echos Communication).

6.6.2. VLIR-UOS – VVOB

VLIR-UOS, VVOB en UCOS werken al sterk complementair. Bij de uitvoering van de programma's 2017-2021 zullen bestaande complementariteiten en synergieën geformaliseerd worden en nieuwe geïmplementeerd worden.

Inkomende mobiliteit (R1): meerdere actoren in Vlaanderen zijn vragende partijen om de aanwezigheid van Zuidbursalen in Vlaanderen en Brussel te benutten in kader van wereldburgerschapeducatie en werken aan interculturele competenties en globaal engagement. UCOS, VLIR-UOS en VVOB engageren zich om activiteiten op te zetten en te ondersteunen.

- **VLIR-UOS** informeert VVOB en UCOS over welke instellingen Zuidbursalen hebben opgenomen (informatie-uitwisseling).
- **UCOS** zal inzetten op een pilootproject van inkomende mobiliteit als aanbod naar het hoger onderwijs. VVOB zal dit aanbod van UCOS verspreiden onder haar structurele partners binnen het hoger onderwijs (informatie-uitwisseling).
- **VVOB** zal de goede praktijken die voortkomen uit het pilootproject van UCOS delen in haar Community of Practice. Op die manier worden haar structurele partners die niet deelnamen aan het aanbod van UCOS ook geïnspireerd om aan de slag te gaan met de Zuidbursalen binnen hun hogeschool (operationele synergie).

Lead: UCOS

Actieve deelnemers: VVOB en VLIR-UOS

Uitgaande mobiliteit (R1), informatie-uitwisseling en operationele synergie: **UCOS, VLIR-UOS en VVOB** wisselen informatie uit over de aanpak van omkaderingstrajecten in kader van Zuidmobiliteit. De drie organisaties houden elkaar op de hoogte van hun aanbod naar hoger onderwijs, stemmen hun aanbod op elkaar af en wisselen hierover expertise uit. UCOS en VVOB gaan met elkaar in intervisie over hun aanbod.

Lead: UCOS

Actieve deelnemers: VVOB en VLIR-UOS

6.6.3. Echos Communication – VLIR-UOS – VVOB

Debatten, lezingen en masterclasses voor hoger onderwijs (R2), informatie-uitwisseling en operationele synergie. **Echos Communication, UCOS, VLIR-UOS en VVOB** engageren zich om jaarlijks tijdens een overlegmoment de timing, thema's en doelgroepen af te stemmen van de debatten, lezingen en masterclasses die ze organiseren voor het hoger onderwijs. Deze activiteiten worden door alle partners bekend gemaakt bij hun achterban. De journalistieke verwerking zal worden verzorgd door n'GO Magazine van Echos Communication.

Lead: Echos Communication

Actieve deelnemers: UCOS, VVOB en VLIR-UOS

6.6.4. ULB-Coopération – Echos Communication

Informatie-uitwisseling van goede praktijken en geleerde lessen tussen **ULB-Coopération, Echos Communication** en **UCOS**.

Doelstellingen: De capaciteiten en de kennis uitwisselen tussen de verschillende deelnemers aan de synergie om hun activiteiten en projecten rond diversiteit en samenleven te versterken.

Rol van de deelnemers: De CMO's nemen ieder om beurt de coördinatie op zich voor een periode van 6 maanden. De coördinator organiseert het overleg en zorgt voor de opvolging.

6.6.5. Platform MoVo

Platform MoVo is een open forum voor ontmoeting, uitwisseling en netwerking onder collega-onderwijswerkers, waarvoor alle niet-gouvernementele actoren met een werking in het Nederlandstalig onderwijs worden uitgenodigd.

Doelstellingen

- (1) Capaciteitsversterking van scholenwerkers, via uitwisseling en vorming, vooral gebruik makend van intern opgebouwde expertise;
- (2) Stimuleren en faciliteren van synergie en complementariteit /onderlinge afstemming op gebied van aanbod naar scholen;
- (3) Beïnvloeding van onderwijsbeleid.

Er zijn ook twee subgroepen actief:

- Een **subgroep onderwijsbeleid**, die het voorbereidend werk doet voor het ontwikkelen van gezamenlijke positionering en strategieën voor beïnvloeding van onderwijsbeleid (nadien bekrachtigd door de RvB).
- Een **overlegplatform hoger onderwijs**, rond *mainstreaming* van wereldburgerschap binnen de internationalisering van het hoger onderwijs en stimuleren van synergie en complementariteit rond internationale mobiliteit.

Rol van UCOS: informatieve deelnemer algemeen & actieve deelnemer overlegplatform hoger onderwijs

6.6.6. Ledenoverleg beweging 11.11.11

Overleg gecoördineerd door de koepel waar lidorganisaties deel van uitmaken.

Doelstellingen

Er wordt samen gezocht naar, uitgewisseld over en onderling afgestemd omtrent sensibiliseringsstrategieën naar het brede publiek, gemeenschappelijke trajecten in het kader van de najaarscampagne (gezamenlijke boodschap, campagne-eisen, campagne-tools,), sensibiliserings- en communicatiecampagnes. Het doel van deze overleggen is een zo groot mogelijke alliantie te vormen om politieke vertegenwoordigers te interpellieren, de publieke opinie te sensibiliseren en belangrijke intermediaire actoren te mobiliseren. Deze overleggen vinden plaats naar aanleiding van zowel de jaarlijkse koepel-campagne, maar tevens in het kader van specifieke campagnes en prikacties (vb.: omtrent de SDG-agenda, gemeentelijke, federale, Vlaamse en Europese verkiezingen, ...) Vanuit dit overleg is er sterke afstemming met CNCD-11.11.11.

Rol van UCOS: informatieve deelnemer

6.6.7. Samenwerking Jongeren

Droomoverleg (jongerenoverleg) is een open forum voor ontmoeting, uitwisseling en netwerking onder collega-jongerenwerkers, waarvoor alle niet-gouvernementele actoren met een actieve jongerenwerking worden uitgenodigd.

Doelstellingen

- (1) Capaciteitsversterking van jongerenwerkers, via uitwisseling en vorming, vooral gebruik makend van intern opgebouwde expertise;
- (2) Stimuleren en faciliteren van synergie en complementariteit /onderlinge afstemming op gebied van aanbod naar jongeren.

Rol van UCOS: informatieve deelnemer

6.6.8. Samenwerking in het kader van SDG's

Vijftien jaar lang is 11.11.11 samen met een brede coalitie 'De Tijd Loopt (DTL)' aan de slag geweest rond de MDG's. UCOS nam van meet af aan deel aan de coalitie. Toen deze op zijn einde liepen en de overslag werd gemaakt naar de SDG's, organiseerden we ons via Action/2015. Ook rond de SDG's-agenda werkt UCOS samen met de nieuwe coalitie opgezet door 11.11.11.

Rol van UCOS: informatieve deelnemer

6.6.9. Migratiecoalitie

Doelstellingen

De Migratiecoalitie (opgericht in 2014) vormt gezamenlijke standpunten over het Belgische en Vlaamse migratiebeleid en verdedigt deze bij Belgische/Vlaamse beleidsmakers. Dat gebeurt via maandelijks samenkomsten, een jaarlijks migratierapport en 1 à 2 denkdagen over migratie per jaar. De doelstelling voor de komende jaren is om te verbreden en efficiënter te werken via sterkere coördinatie met het Franstalige (Réseau Migrations, Droits et Solidarité) en Nederlandstalige (Migratiecoalitie) organisaties (gezien het belang van migratie als een federale bevoegdheid), o.a. via de migratiecampagne van de koepels.

Rol van UCOS: wegens een opgelegde besparing van ongeveer 15% en bijgevolg de schrapping van de studentenprojecten rond migratie en diversiteit, zal UCOS niet langer een rol opnemen binnen de Migratiecoalitie.

6.6.10. Adviesraad Gender en Ontwikkeling

Doelstellingen

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling wordt gecoördineerd door 11.11.11 en CNCN-11.11.11. De adviesraad vertegenwoordigt verschillende actoren uit het maatschappelijk middenveld (ngo's, academische wereld, basisbewegingen) alsook publieke instellingen. Het volgt nauw de implementering van de genderdimensie binnen de Belgische ontwikkelingssamenwerking op en organiseert jaarlijks één evenement voor een breed publiek.

Sinds dit jaar komt er veel meer nadruk te liggen op activiteiten georganiseerd vanuit werkgroepen voor de globale werking van de adviesraad. Op die manier worden specifieke kennis en ervaringen vanuit zowel leden van de adviesraad als van het platform Be-Gender op een doeltreffendere manier gebundeld. Dit zou moeten leiden tot een grotere impact.

Rol van UCOS: informatieve deelnemer

6.6.11. LOCI

Doelstellingen

Informatie-uitwisseling: met LOCI is overeengekomen om de wetenschappelijke onderbouw van de werking van UCOS verder uit te bouwen. **LOCI** zal relevante theses en onderzoeken delen, terwijl **UCOS** zelf onderwerpen kan voorstellen waarrond onderzoek verricht kan worden, in de eerste plaats rond wereldburgerschap en Noord-Zuidmobiliteit. Indien onderzoekers of studenten aan de slag gaan met deze onderwerpen, zal UCOS voor een eigen inbreng zorgen. Daarnaast zal LOCI ook de evaluatiemethodieken van UCOS onder de loep nemen en bekijken hoe deze verder ontwikkeld kunnen worden.

Rol van UCOS: lead

6.6.12. RHEA

Doelstellingen

Informatie-uitwisseling: met RHEA is overeengekomen om de wetenschappelijke onderbouw van de werking van UCOS verder uit te bouwen. **RHEA** zal relevante theses en onderzoeken delen, terwijl **UCOS** zelf onderwerpen kan voorstellen waarrond onderzoek verricht kan worden, in de eerste plaats rond gendergelijkheid en SRGR.

Rol van UCOS: lead

6.6.13. UVV/deMens.nu

In het kader van de **studentenprojecten rond gender en seksuele rechten (R3)** zullen UVV/deMens.nu en UCOS in operationele synergie samenwerken, waarbij rekening wordt gehouden met de expertise van elke organisatie. Zo komen we tot volgende taakverdeling:

UVV/deMens.nu:

- Het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst met IHEU en IHEYO gedurende de projectperiode;
- Faciliteren van de contacten met IHEU, IHEYO en de aangesloten leden in het Zuiden (India, Colombia, Filippijnen, Burundi, ...);
- Inbreng van de expertise i.v.m. gender en SRGR;
- Mobiliseren van de eigen achterban voor de campagnes van de jongeren;
- Het ter beschikking stellen van infrastructuur verspreid over Vlaanderen;
- Het ondersteunen van de acties;
- Linken leggen met de problematiek in onze samenleving via het eigen netwerk;
- Het openstellen van de eigen media: tijdschrift, website, publicaties, ...

UCOS:

- Inbreng van de expertise i.v.m. werken met jongeren;
- Inbreng van de expertise i.v.m. interculturele vraagstukken, in het bijzonder met betrekking tot gender;
- Het inbrengen van personeel en werkmiddelen;
- Supervisie van monitoring en evaluatie.

6.6.14. UM5-R

Wegens een opgelegde besparing van ongeveer 15% op het oorspronkelijke budget en bijgevolg de schrapping van de studentenprojecten rond migratie en diversiteit, werd deze samenwerking stopgezet.

C. DEEL III: BIJLAGEN

I. Partnerschapsovereenkomsten

Niet van toepassing.

II. Samenwerkingsakkoorden

Bijlage 01. Overeenkomsten tussen de instellingen van het Vlaamse hoger onderwijs en UCOS

Bijlage 02. Overeenkomsten tussen VLIR-UOS, VVOB, Echos Communication en UCOS

Bijlage 03. Intentieovereenkomst tussen IHEU, IHEYO, UVV/deMens.nu en UCOS

III. Facultatieve bijlagen:

Bijlage 04. Genderbeleid UCOS

Bijlage 05. Duurzaamheidsbeleid UCOS

Bijlage 06. Brochure vormingsaanbod hoger onderwijs 2016-2017